

SoNeC

Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς (Sociocratic Neighbourhood Circles) στην Ευρώπη:
Πώς η συμμετοχική λήψη αποφάσεων μπορεί να ενδυναμώσει γειτόνισσες και γείτονες, ώστε να εργαστούν μαζί και να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε τοπικές και παγκόσμιες ανάγκες

Σημείωμα των συντακτ(ρι)ών:

Αυτό το φυλλάδιο είναι βασισμένο στη συνεργατική δουλειά των μελών εννέα οργανώσεων σε επτά ευρωπαϊκές χώρες (Αυστρία ως Κύρια χώρα, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Ηνωμένο Βασίλειο, Ουγγαρία) κατά τα έτη 2020 έως 2022. Η συνεργασία χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ Erasmus+ για την ανταλλαγή καλών πρακτικών στο πλαίσιο της βασικής δράσης 2.

sonec.org/

Δημιουργοί: Barbara Strauch, Rita Mayrhofer

Συνεργασία: Maria-Juliana Byck, Orsolya Lelkes, Johannes Zimm,
Pia Haertinger, Νάγια Τσελεπή, Nathaniel Whitestone

**Γραφικός
σχεδιασμός:** Daniel Ornetzeder

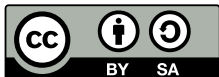
1η έκδοση, Νοέμβριος 2022

Εκδότ(ρι)ες: Soziokratie Zentrum Österreich

www.soziookratiezentrum.org

A-1110 Wien

info@soziookratiezentrum.org

Το παρόν υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons 4.0
Διεθνές. creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό με κάθε μέσο και τρόπο

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό
για κάθε σκοπό, ακόμα και εμπορικό.

Ο αδειοδότης δεν μπορεί να ανακαλέσει αυτές τις ελευθερίες όσο εσείς ακολουθείτε τους
όρους της άδειας.

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο
της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με
οποιοδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται
το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό,
πρέπει να δινείτε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο.

Δεν υπάρχουν πρόσθετοι περιορισμοί — Δε μπορείτε να εφαρμόσετε νομικούς όρους ή
τεχνολογικά μέτρα που να περιορίζουν νομικά τους άλλους από το να κάνουν ο,τιδήποτε
επιτρέπει η άδεια.

**Co-funded by
the European Union**

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Εισαγωγή

- 1.1 Τι είναι ένας SoNeC?
- 1.2 Ποιες/ποιοι είμαστε – Η σύμπραξη SoNeC
- 1.3 Το Εγχείρημα SoNeC – βασικό πλαίσιο
- 1.4 Γιατί χρειαζόμαστε τους SoNeC?
- 1.5 Προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από τους SoNeC

2. Η έρευνα πίσω από το εγχείρημα των SoNeC

- 2.1 Διαφορετικά είδη γειτονιάς;
- 2.2 Κίνητρα για την έναρξη project γειτονιάς
- 2.3 Διαφορετικοί τύποι εκκινήτρι(ρι)ών
- 2.4 Τα πρώτα βήματα
- 2.5 Επιτεύγματα των project που αποτέλεσαν τις μελέτες περίπτωσης
- 2.6 Αποτελέσματα συνέργειας, διαγειτονεακά project
- 2.7 Υποστήριξη από τις τοπικές διοικητικές αρχές
- 2.8 Εξωτερικοί δεσμοί και δίκτυα
- 2.9 Τα βασικά συστατικά της επιτυχίας

3. Η προσέγγιση του εγχειρήματος SoNeC

- 3.1 Η βάση των αρχών του εγχειρήματος SoNeC
- 3.2 Οι κύριες αρχές ενός SoNeC
- 3.3 Προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από τους SoNeC
- 3.4 Στόχοι του εγχειρήματος SoNeC και διεθνείς πολιτικές στρατηγικές
- 3.5 Ένα μοντέλο-πιθανό πρότυπο για τους Σοσιοκρατικούς Κύκλους Γειτονιάς
- 3.6 Πιθανές/οί Εκκινήτριες/ητές SoNeC
 - A. Πρωτοβουλία από ΜΚΟ και ήδη υπάρχουσες πρωτοβουλίες
 - B. Πρωτοβουλία από τοπικές διοικητικές αρχές και κυβερνητικές οργανώσεις (ΚΟ)
 - Γ. Πρωτοβουλία από πολίτες

4. Πώς υλοποιείται ένας SoNeC

- 4.1 Ρόλοι εντός της διαδικασίας υλοποίησης
 - Ο ρόλος της/του συντονίστριας/ιστή SoNeC
 - Ο ρόλος της/του Οργανώτριας/τή γειτονιάς
 - Ο ρόλος του υπεύθυνου μέλους κύκλου
 - Ο ρόλος της γειτόνισσας/του γείτονα
- 4.2 Τα γενικά βήματα για την εκκίνηση ενός SoNeC
- 4.3 ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ
 - Αναπτύσσοντας τη διαδικασία υλοποίησης για μια ευρύτερη περιοχή
- 4.4 ΕΚΚΙΝΗΣΗ από τις ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
 - Αναπτύσσοντας μια διαδικασία υλοποίησης για μια πόλη ή κωμόπολη
- 4.5 ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ
 - Αναπτύσσοντας μια διαδικασία υλοποίησης για τη γειτονιά σας
- 4.6 Το Δίκτυο SoNeC

5. Πιθανός αντίκτυπος του εγχειρήματος SoNeC

Επικοινωνία

Σημειώσεις

1. Εισαγωγή

Οι SoNeC – [Sociocratic Neighbourhood Circles \(Σοσιοκρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς\)](#) – είναι ένα πλαίσιο για τη δημιουργία συμμετοχικών και συμπεριληπτικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων με έδρα τη γειτονιά, ως μέσο για την αντιμετώπιση τοπικών ζητημάτων και την υλοποίηση ενός πιο κοινωνικά δίκαιου και περιβαλλοντικά βιώσιμου μέλλοντος.

Το εγχείρημα SoNeC είναι εμπνευσμένο από τα [Κοινοβούλια Γειτονιάς \(Neighbourhood Parliaments\)](#), έναν θεσμό που εφαρμόζεται με επιτυχία στην Ινδία από τη δεκαετία του 1970. Εκεί, 370.000 κύκλοι πολιτών με έδρα τη γειτονιά αποτελούν μια ενεργό φωνή υπέρ της επίλυσης καθημερινών προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο.

1.1 Τι είναι ένας SoNeC?

Ένας Σοσιοκρατικός Κύκλος Γειτονιάς (SoNeC) είναι μια ομάδα γειτονιστών/γειτόνων που συσπειρώνονται σε έναν κύκλο. Όλες και όλοι όσοι ζουν στην ίδια γειτονιά, ανεξαρτήτως της κοινωνικής τους θέσης—από εκλεγμένους/ους πολιτικούς αντιπροσώπους μέχρι άστεγους ανθρώπους—είναι ευπρόσδεκτες/οι σε έναν SoNeC. Οποιοδήποτε ζήτημα επηρεάζει τη γειτονιά, και για το οποίο οι άνθρωποι ενδιαφέρονται και έχουν την ικανότητα να επιλύσουν μαζί, μπορεί να τεθεί σε έναν SoNeC. Ένας κύκλος γειτονιάς μπορεί να αποφασίσει να εργαστεί πάνω στην καθαριότητα, την κατασκευή και συντήρηση κοινόχρηστων χώρων και εγκαταστάσεων (όπως παιδικές χαρές ή πάρκα), διεκδικώντας βελτιώσεις στις υποδομές (όπως μείωση της κυκλοφορίας των οχημάτων και πεζοδρόμηση οδών ή βελτίωση της οδόστρωσης), βελτίωση του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος (πχ. μέσω δενδροφύτευσης και της προστασίας των διαφόρων οικοτόπων), αναπτύσσοντας κοινότητες ενναλακτικών μορφών ενέργειας, και προωθώντας την από κοινού χρήση των πόρων ή βελτιώνοντας το επίπεδο του τοπικού κοινωφελούς έργου και οργανώνοντας την προστασία από παράγοντες κινδύνου (πχ. μέσω της περισυλλογής συριγγών ή μέσω του καθαρισμού των φρεατίων ομβρίων υδάτων). Οι Σοσιοκρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς εργάζονται για τη δημιουργία μιας πιο συμπεριληπτικής και κοινωνικά δίκαιης γειτονιάς μέσω της εκπαίδευσης, των πρωτοβουλιών για την υγεία, των χώρων συνάντησης της κοινότητας και των εκδηλώσεων γειτονιάς. Δουλεύοντας μαζί σε κύκλους και διασφαλίζοντας τη συνεργασία με τις τοπικές διοικητικές αρχές, τις ήδη υπάρχουσες πρωτοβουλίες και τις προεξάρχουσες οργανώσεις, οι γειτόνισσες/γείτονες είναι σε θέση να φροντίσουν την τοπική κοινωνία πιο αποτελεσματικά. Οι SoNeC είναι ένα πλαίσιο για τη συμμετοχή των πολιτών. Ανάλογα με το επιδιωκόμενο επίπεδο συμμετοχής¹, η υλοποίηση θα διαφέρει από μέρος σε μέρος. Ομάδες πολιτών απαιτούν, όλο και περισσότερο, τη συμμετοχή στην Ευρώπη από την αρχή της κρίσης της πανδημίας². Δημοτικά συμβούλια και κοινοβούλια πόλεων ζητούν μεγαλύτερη συμμετοχή και κοινή ανάληψη της ευθύνης από τη μεριά των πολιτών³. Οι SoNeC διευκολύνουν τις/ους πολίτες στο να (συν)αποφασίζουν για θέματα που επηρεάζουν άμεσα το περιβάλλον στο οποίο ζουν. Η εμπειρία από τις σοσιοκρατικές οργανώσεις και τα project γειτονιάς δείχνει ότι η από κοινού λήψη των αποφάσεων γεννά τη συν-ευθύνη⁴. Οι SoNeC είναι μέρη όπου κάποιος μπορεί να μάθει τι σημαίνει πολιτική δράση και συνεργασία μεταξύ γειτονιστών/γειτόνων. Η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, η αλληλεγγύη, η αξιολόγηση των αξιών, η ανταλλαγή γνώσης – είναι όλα εφικτά μέσα από τους SoNeC.

1.2 Ποιες/ποιοι είμαστε – Η σύμπραξη SoNeC

Η σύμπραξη SoNeC περιλαμβάνει εννέα οργανώσεις από επτά ευρωπαϊκές χώρες. Μαζί, κάναμε έρευνα, εξερευνήσαμε και ανταλλάξαμε τις βέλτιστες πρακτικές για την ανάπτυξη project με έδρα τη γειτονιά, στην Ευρώπη. Ο διευθυντής του Δικτύου Κοινοτήτων Γειτονιάς (Neighbourhood Community Network [NCN]) και εκπαιδευτής στα ινδικά «Κοινοβούλια Γειτονιάς» Joseph Rathinam συμμετείχε στη σύμπραξη ως σύμβουλος. Κατά τους 26 μήνες διάρκειας του project, οι εταίροι της σύμπραξης SoNeC ανέπτυξαν από κοινού τη γενική ιδέα των SoNeC και τώρα αποσκοπούν στο να μοιραστούν τη δουλειά τους με εκατοντάδες δήμους και συλλόγους ανά την Ευρώπη, ούτως ώστε να προωθήσουν την εν λόγω ιδέα, καθώς και τη δυνατότητα για κοινωνική, πολιτική και περιβαλλοντική αλλαγή που αυτή συνεπάγεται.

Η σύμπραξη SoNeC χρηματοδοτήθηκε από το χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ «[Eras-mus+ για την ανταλλαγή καλών πρακτικών, στο πλαίσιο της βασικής δράσης 2 \(KA2 Eras-mus+ Exchange of good practice\)](#)» από το 2020 έως το 2022. Σκοπός ήταν η διερεύνηση των δυνατοτήτων κοινωνικά προσανατολισμένων κοινοτήτων με έδρα τη γειτονιά, που χρησιμοποιούν «από τα κάτω», συμμετοχικές και συμπεριληπτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων για την επίλυση τοπικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις [Ευρωπαϊκές αξίες](#), τα [Θεμελιώδη δικαιώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#), την [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#), καθώς και τους [Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης \(ΣΒΑ\) των Ηνωμένων Εθνών](#). Η σύμπραξη SoNeC στοχεύει στο να γίνουν περισσότερο γνωστές οι πρακτικές της από κοινού λήψης αποφάσεων, αλλά και στο να προωθήσει την ιδέα της ευθύνης ως κοινής υπόθεσης, τη συμμετοχή, και γενικότερα, την πολιτική δράση των πολιτών στο τοπικό επίπεδο.

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ οργανώσεις SoNeC

Νόμιμη επωνυμία και χώρα:

[Soziokratie Zentrum Österreich](#), Αυστρία

[Szövetkezetiséget Támogató Egyesület](#), Ουγγαρία

Die [Wiener Volkshochschulen GmbH](#), Αυστρία

[Stadt Augsburg](#), Γερμανία

Stichting [Biotop City](#), Κάτω Χώρες

[Evolving Cycles](#), Ελλάδα

[Miutcánk Kft.](#), Ουγγαρία

[Laboratorio Sicilia 2030](#), Ιταλία

[A Fairer Society](#), Ηνωμένο Βασίλειο

1.3 Το Εγχείρημα SoNeC – βασικό πλαίσιο

Το βασικό πλαίσιο των SoNeC έχει σχεδιαστεί με βάση τις Ευρωπαϊκές αξίες, πχ. την ανοχή, τον αμοιβαίο σεβασμό, την αποφυγή των διακρίσεων, την αλληλεγγύη και ισότητα των φύλων. Οι SoNeC ενθαρρύνουν την αλλαγή μέσω του μοιράσματος της γνώσης, της πληροφορίας, καθώς και μέσω της παροχής ενός υποστηρικτικού δικτύου.

Το εγχείρημα SoNeC είναι βασισμένο σε τρία, καλά αναπτυγμένα και δοκιμασμένα στην πράξη, εγχειρήματα:

- Τα Κοινοβούλια Γειτονιάς⁵, που αναπτύχθηκαν στην Ινδία τη δεκαετία του 1970, ενώ από το 2018 έχουν εξαπλωθεί στην Αφρική και τη Νότια Αμερική ως μέσο ενδυνάμωσης των πολιτών στις προσπάθειές τους να βρουν λύσεις σε τοπικά προβλήματα.
- Τη Σοσιακρατική Μέθοδο Οργάνωσης Κύκλων (ΣΜΚ) (Sociocratic Circle-organisation Method [SCM])⁶ ή Σοσιακρατία⁷, που αναπτύχθηκε στις Κάτω Χώρες τη δεκαετία του 1970⁸, ενώ από το 1990 έχει εξαπλωθεί σε διάφορες περιοχές ανά τον κόσμο. Η ΣΜΚ, μια οργανωτική προσέγγιση βασισμένη σε τέσσερις βασικές αρχές, έχει σχεδιαστεί με σκοπό να ενισχύει το αίσθημα ευθύνης του ατόμου μέσα στις οργανώσεις στις οποίες αυτό συμμετέχει.
- Τις γενικές αρχές της «Διακυβέρνησης των Κοινών» της νομπελίστριας Elinor Ostrom⁹, που παρέχουν ένα πλαίσιο για τη συλλογική διαχείριση και την από κοινού χρήση των κοινών πόρων, σε τοπικό επίπεδο και χωρίς κεντρικό έλεγχο.

Βασιζόμενη σε αυτές τις τρεις προσεγγίσεις, η σύμπραξη SoNeC ανέπτυξε συγκεκριμένες αρχές για τους SoNeC ειδικά για το πλαίσιο της Ευρώπης (βλ. κεφ. 3.2).

Το Εγχείρημα SoNeC είναι ένα πλαίσιο για την προσαρμογή και εφαρμογή των Σοσιακρατικών Κύκλων Γειτονιάς στον ευρωπαϊκό χώρο. Έτσι, το εγχείρημα περιλαμβάνει τα ευρήματα της έρευνάς μας σε 12 ευρωπαϊκές μελέτες, την εμπειρία από τη δοκιμασμένη στην πράξη ιδέα των συν-οικιστικών κοινοτήτων¹⁰ και τις θεωρητικές έννοιες των «κοινών»¹¹ και της *vita activa*¹².

Συμβούλια δημοτικών διαμερισμάτων, δημοτικά συμβούλια, δημοτικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς χάραξης πολιτικής, οργανώσεις με έδρα τη γειτονιά, κοινότητες και σχετικές πρωτοβουλίες, καθώς επίσης, οι πολίτες θα έχουν, χάρη στην παρούσα μελέτη, πρόσβαση σε πληροφορίες υψηλής ποιότητας σχετικά με ένα υπό εξέλιξη πλαίσιο με την ονομασία SoNeC. Επιδιώκοντας να υλοποιείται αλλά και να προσαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται, τόσο σε κοινωνικό όσο και πολιτικό επίπεδο, στη μοναδικότητα κάθε περίπτωσης, το εγχείρημα SoNeC προτείνει μια βιώσιμη προσέγγιση στο ζητούμενο της πραγματικής συμμετοχής των πολιτών, μια προσέγγιση που μπορεί να έχει μια εξαιρετικά σημαντική συμβολή στην αντιμετώπιση των αναγκών των ανθρώπων μιας ορισμένης γειτονιάς που βρίσκεται αντιμέτωπη με την ολοένα επιδεινούμενη κλιματική κρίση αλλά και την τρέχουσα κρίση δημοκρατίας. Το εγχείρημα SoNeC μάς βοηθά, ως κοινότητες, να συνεισφέρουμε, να εξελίξουμε τα συστήματά μας, να δημιουργήσουμε ποιο αποτελεσματικές στρατηγικές, αλλά και να ανταποκριθούμε στις πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε.

1.4 Γιατί χρειαζόμαστε τους SoNeC?

Οι πολλαπλές κρίσεις που αντιμετωπίζουμε, εμείς και τα παιδιά μας, σε αυτήν εδώ τη συγκυρία είναι πραγματικές, και έχουν καταγραφεί επαρκώς από ακαδημαϊκούς και επιστήμονες. Το εγχείρημα SoNeC είναι σχεδιασμένο ώστε να μας βοηθά να επιλύουμε δημιουργικά και αποτελεσματικά πολλά από τα ενδημικά, όσο και δύσκολα, ζητήματα που αντιμετωπίζουμε, δουλεύοντας μαζί. Οι ανησυχίες μας βασίζονται σε γεγονότα και όχι σε ψευδείς ειδήσεις (fake news), και επιπλέον, είναι θεμελιωμένες τόσο στην πρακτική όσο και στην επιστημονική γνώση. Η ανθρωπογενής κλιματική κρίση απειλεί τις ζωές των επιγόνων μας· το παράθυρο της ευκαιρίας μας να αποσοβήσουμε τον κίνδυνο μιας μείζονος κατάρρευσης των οικοσυστημάτων κλείνει σε λίγα χρόνια¹³. Η πανδημία έχει αφήσει βαθιές ουλές στην κοινωνία μας σε ψυχολογικό, κοινωνικό, νομικό, εκπαιδευτικό και οικονομικό επίπεδο. Στο μεταξύ, ο πόλεμος που διεξάγει η Ρωσία έχει προκαλέσει τη σοβαρότερη κρίση ασφάλειας στην Ευρώπη από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι κρίσεις αυτές επιδεινώνουν την κρίση δημοκρατίας που σιγοκαίει στην Ευρώπη της ύστερης νεωτερικότητας¹⁴. Η δημοκρατία βρίσκεται υπό πίεση παγκοσμίως εξαιτίας του αυξανόμενου αριθμού απολυταρχικών κρατών¹⁵ και της εκλογής ανελεύθερων ή αυταρχικών κομμάτων¹⁶, τα οποία υπονομεύουν το σύστημα «ελέγχων και σταθμών» (μηχανισμός θεσμικών αντιβάρων) και τους δημοκρατικούς θεσμούς¹⁷. Οι δυτικές κοινωνίες είναι αντιμέτωπες με τις προκλήσεις του λαϊκισμού, τη διαφθορά ευρείας κλίμακας και τις δυσλειτουργίες του πολιτικού συστήματος των κομμάτων.

Υπάρχει μείζον πρόβλημα κοινωνικής απομόνωσης, ένα αίσθημα μοναξιάς και μια αυξανόμενη ανησυχία, άμεσα σχετιζόμενα με τις παραπάνω κρίσεις. Η αίσθηση αδυναμίας, η αποκοσμοποίηση από την πολιτική, το αίσθημα ότι η πολιτική ελίτ δεν εκπροσωπεί το συμφέρον των πολιτών έχουν ολοένα και περισσότερο ως αποτέλεσμα την αποχή των πολιτών από την ενασχόληση με την πολιτική, γεγονός που συνεπάγεται μια φθίνουσα νομιμοποίηση για τις/τους πολιτικούς. Την ίδια στιγμή, όλο και περισσότεροι άνθρωποι ζητούν μια διαφορετική πολιτική κουλτούρα, διαφανείς διαδικασίες λήψης αποφάσεων και πραγματική συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων¹⁸. Οι κρίσεις μάς προκαλούν να αναπτύξουμε και να εφαρμόσουμε νέες μορφές αλληλεγγύης, πολιτικής συμπεριφοράς και πολιτικής δράσης, με την έννοια μιας *vita activa*¹⁹.

Πολλές νέες προσεγγίσεις στην πολιτική δράση, όπως το Κίνημα των Πόλεων σε Μετάβαση (Transition Town Movement)²⁰, το κίνημα των κοιτών²¹, το Παγκόσμιο Δίκτυο Οικο-χωριών (Global Ecovillage Network)²², οι Αστικοί Κήποι (Urban Gardening) και οι Κοοπερατίβες παραγωγής και διάθεσης τροφίμων (Foodcoops), ξεκινούν από το επίπεδο της τοπικής κοινωνίας. Ειδικά η κρίση του κορωνοϊού έδειξε με εντυπωσιακό τρόπο τη μεγάλη αξία των γειτονικών σχέσεων και δικτύων. Τα τελευταία αποτελούν τη βάση των κοινωνιών μας, παρέχουν υποστήριξη σε ακραίες συνθήκες και προσφέρουν το έδαφος πάνω στο οποίο οι άνθρωποι μπορούν να οργανωθούν –από μόνοι τους– αποτελεσματικά. Παρότι υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες, ακόμη αυτές δεν έχουν φτάσει στην απαραίτητη κλίμακα ώστε να μπορούν να απαντούν στις κρίσεις αποτελεσματικά· συχνά τους λείπει μια σταθερή και εύκολα εφαρμόσιμη οργάνωση της συνεργατικής δράσης, καθώς και μια σαφώς δομημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων από κοινού.

Πολλοί άνθρωποι έχουν απογοητευτεί από τις δομές εξουσίας και τις πολιτικές που έχουν συμβάλει στη δημιουργία αυτής της συνθήκης και αναζητούν εναλλακτικές λύσεις. Οι τοπικές διοικητικές αρχές επίσης γνωρίζουν –πολύ καλά– αυτά τα προβλήματα. Προκειμένου να ξεκινήσει μια διαδικασία αλλαγής, είναι αναγκαία η ενασχόληση (όλων) των πολιτών. Για τους πολίτες, οι γειτονιές είναι τα μέρη όπου ζουν. Αυτό είναι το επίπεδο στο οποίο έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν ο ένας την άλλη, να οικοδομήσουν σχέσεις και να αναλάβουν δράση προκειμένου να πετύχουν την απαραίτητη πολιτική και κοινωνική και περιβαλλοντική αλλαγή²³. Η γειτονιά είναι ο χώρος όπου οι άνθρωποι μπορούν να διαπιστώσουν και να κατανοήσουν τα υπάρχοντα προβλήματα και να συζητήσουν πιθανές λύσεις συλλογικά, αντί να αισθάνονται αβοήθητοι – αντιμέτωποι, καθώς είναι, με αφηρημένες απειλές. Οι πολίτες που αναλαμβάνουν ευθύνες στις γειτονιές τους παρέχουν στους δήμους άμεση ανατροφοδότηση σχετικά με το τι πρέπει να γίνει και το πώς εκείνοι μπορούν να συνδράμουν στην επίλυση των προβλημάτων.

1.5 Προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από τους SoNeC

Οι αλλαγές στα πολιτικά συστήματα είναι συνήθως απόρροια κρίσεων ή προβλημάτων που βιώνουν οι κοινωνίες· κρίσεων και προβλημάτων τα οποία ωστόσο δεν μπόρεσαν να επιλυθούν με τα προηγούμενα μέσα που δοκιμάστηκαν. Οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς διασφαλίζουν την αποτελεσματική συμμετοχή των πολιτών, και ως εκ τούτου, αποτελούν σημαντικό συμπλήρωμα για το αντιπροσωπευτικό δημοκρατικό σύστημα στο τοπικό επίπεδο. Ανοίγοντας δρόμο σε νέους, αυθεντικούς τρόπους συμμετοχής, οι SoNeC θα μεταμορφώσουν το πολιτικό σύστημα μια τοπικής διοίκησης. Γι' αυτό, προτείνουμε τόσο οι προκλήσεις όσο και οι ευκαιρίες που απορρέουν από αυτούς να εξεταστούν προσεκτικά, ούτως ώστε να επιτευχθούν οι πιο καινοτόμες και αποτελεσματικές παραλλαγές τους, κατάλληλες για εφαρμογή σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια.

Ποιες μπορεί να είναι οι προκλήσεις

Είναι πιθανό, στην αρχή, λίγες/οι μόνο πολίτες να λαμβάνουν μέρος στις ομάδες γειτονιάς ή, ακόμα, κάποιες/οι να αισθάνονται αποκλεισμένες/οι εξαιτίας της έλλειψης χρόνου ή χρημάτων. Θα εξαρτηθεί από την ομάδα του αρχικού project το πόσο συμπεριληπτικές θα κάνουν τις προσκλήσεις τους και το αν θα υπάρξουν ορατές βελτιώσεις και ελκυστικές δραστηριότητες στη γειτονιά.

Οι πολίτες δεν είναι πλέον συνηθισμένες/οι να φροντίζουν για υποθέσεις οι οποίες, κατά το παρελθόν, διευθετούνταν από τις διοικητικές αρχές. Σήμερα, ωστόσο, υπάρχουν ελλείψεις σε αγαθά εξαιτίας της συρρίκνωσης των κοινωνικών παροχών, αλλά και ορισμένων δημογραφικών εξελίξεων, μεταξύ άλλων παραγόντων. Στις περιπτώσεις αυτές, η κοινωνία των πολιτών καλείται να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη, χωρίς να διαθέτει την αντίστοιχη εκπαίδευση. Αν, επιπλέον, λείπουν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι, ούτε οι πολίτες θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν επαρκώς στις απαιτήσεις.

Η ευκαιρία «να βοηθήσεις στη διαμόρφωση της γειτονιάς σου» σε ενδυναμώνει και σε μεταμορφώνει σε «υπεύθυνη/ο πολίτη». Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ισχυρότερη λογοδοσία εκ μέρους των εκλεγμένων αξιωματούχων. Θα εκτιμήσουν αυτές/οί τις δυνατότητες των αυτό-οργανωμένων κύκλων γειτονιάς;

Οι ευκαιρίες που εμείς βλέπουμε

Έχει καταδειχτεί ότι η δέσμευση και η ενεργή ενασχόληση των πολιτών με τοπικά κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα αυξάνεται σημαντικά όταν δουλεύουν ως ίσες/οι. Η συνθήκη αυτή ενισχύει την κοινωνική συνοχή και οι άνθρωποι γίνονται πιο πρόθυμοι να υποστηρίξουν μέτρα που εξυπηρετούν το κοινό καλό.

Οι SoNeC οδηγούν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων, καθώς οι άνθρωποι παίρνουν μέρος σε προγράμματα εκπαίδευσης και μαθαίνουν ο ένας από την άλλη. Νέες εμπειρίες γεννιούνται μέσα από τις συλλογικές διαδικασίες της κοινότητας, γεγονός που επιδρά στο σύστημα αξιών και τη δημοκρατική συνείδηση του ατόμου.

Ο σοσιακρατικός τρόπος λήψης αποφάσεων ενισχύει την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και, κατά συνέπεια, την ανθεκτικότητα μιας γειτονιάς, κατά τρόπο ώστε οι προκλήσεις που σχετίζονται με κρίσεις όπως η κλιματική αλλαγή, οι δημογραφικές εξελίξεις, ένας πόλεμος στην Ευρώπη ή μια πανδημία να μπορούν να τεθούν ευκολότερα υπό έλεγχο.

2. Η έρευνα πίσω από το εγχείρημα των SoNeC

Το 2021, εννέα συνεργαζόμενες οργανώσεις SoNeC συγκέντρωσαν μια σειρά από μελέτες περίπτωσης, από τη χώρα της η καθεμιά, ακολουθώντας τρία κριτήρια: τις προσπάθειες υλοποίησης των ΣΒΑ, την ύπαρξη στοιχείων σοσιακρατικής οργάνωσης που είχαν ήδη τεθεί σε εφαρμογή, και τη δραστηριοποίηση σε πραγματικές γειτονιές. Από 104 διαφορετικά project σε όλη την Ευρώπη, επιλέχθηκαν δύο project ανά χώρα, σε μια διαδικασίας επιλογής από κοινού, που έλαβε υπόψη τη διαθεσιμότητα των δεδομένων και των στοιχείων επικοινωνίας. Χρησιμοποιήθηκαν συνεντεύξεις μέσω Zoom στην τοπική γλώσσα προκειμένου να τεθούν ερωτήσεις σχετικά με τις πρακτικές, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, την οργανωτική δομή και τα αποτελέσματα των επιλεγμένων μελετών περίπτωσης. Αναλύθηκαν δώδεκα συνεντεύξεις αξιολόγησης ποιοτικών χαρακτηριστικών με τη συνδρομή της Στοιχειοθετημένης Θεωρίας (Grounded Theory)²⁴. Ως αποτέλεσμα αυτών, αναγνωρίστηκαν οι πιο κρίσιμες βασικές διαδικασίες οικοδόμησης μιας ισχυρής τοπικής κοινότητας ή γειτονιάς, διαδικασίες που ήταν σημαντικές σε όλα τα project με διαφορετικούς τρόπους.

- Youth Council of the Municipality of Thermi (GR)
- Save your Hood (GR)
- Gemeinwesen St. Andrä-Wörtern (A)
- Local Agenda 21 Vienna 7 (A)
- ZICO - Teatro Duomo (I)
- Casa di Quartiere Torino (I)
- Telepesek/Kis erdővédők (HU)
- Lebendige Nachbarschaft Am Bogen Augsburg (Ger)
- Wohnzimmer im Schwabencenter (Ger)
- Frome Neighbourhood Network (UK)
- Cloughjordan ecovillage (Eire)
- Utrechtse-Heuvelrug, city council (NL)

2.1 Διαφορετικά είδη γειτονιάς;

Η ανάλυση αυτών των μελετών περίπτωσης αναγνώρισε τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις στη γειτονιά, ως τέτοια, οι οποίες επηρέαζαν και κάθε άλλη πτυχή των εν λόγω project.

- Άμεση γειτονιά (προσδιορισμένη γεωγραφικά ως ένα σύνολο σπιτιών σε έναν δρόμο ή ένα σύνολο πολυκατοικιών), όπου οι άνθρωποι ζουν κυριολεκτικά σε διπλανάς πόρτες
- Διευρυμένη γειτονιά (σε μια ορισμένη (ευρύτερη) περιοχή), οργανωμένη γύρω από ένα σημείο συνάντησης (κάτι που έχει αποδειχτεί ότι αποτελεί καλή αφετηρία για project γειτονιάς), όπου συναντιούνται άνθρωποι από διαφορετικές γειτονιές
- Εικονική γειτονιά, με επίκεντρο ένα θέμα ή ένα συγκεκριμένο ζήτημα ενδιαφέροντος που απασχολεί την άμεση γειτονιά (και που μπορεί επίσης να αποτελέσει αφετηρία για δραστηριότητες στην άμεση γειτονιά)

2.2 Κίνητρα για την έναρξη project γειτονιάς

Οι λόγοι έναρξης των πρωτοβουλιών ήταν ποικίλοι. Τρεις είναι οι προσεγγίσεις που μπορούν να διακριθούν, και οι οποίες μπορούν κάλλιστα να αλληλεπικαλύπτονται στην πράξη:

- Ύπαρξη ενός κοινού στόχου σε τοπικό επίπεδο, όπως πχ. ένα κοινό πρόβλημα
- Συνεργασία της γειτονιάς για την οικοδόμηση καλύτερων σχέσεων, χωρίς συγκεκριμένο στόχο
- Ένα άτομο αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να χτίσει μια κοινότητα εντός της γειτονιάς, παρακινημένο από το όραμά του για έναν καλύτερο κόσμο

Στις περισσότερες περιπτώσεις, παρατηρήθηκε η πρώτη προσέγγιση: το έναυσμα για το project είναι ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή μια ομάδα προβλημάτων, και κάποια ιδέα σχετικά με το πώς αυτά θα μπορούσαν να επιλυθούν. Στις περιπτώσεις μελέτης που εξετάσαμε, τα προβλήματα αυτά μπορούν, για παράδειγμα, να είναι:

- τα αυξανόμενα ποσοστά ρύπανσης και σκουπιδιών στις γειτονιές, προβλήματα που επιλύονται από ομάδες ανθρώπων που συσπειρώνονται με σκοπό να μαζέψουν τα σκουπίδια·
- μια σειρά από κοντόφθαλμες, αδικαιολόγητες αποφάσεις τοπικών πολιτικών αρχηγών, οι επιπτώσεις των οποίων αμβλύνονται χάρτη στην εμπειρογνώση του πληθυσμού·
- πολιτικά αδιέξοδα στο δημοτικό συμβούλιο που επιλύονται μέσα από την αύξηση της συμμετοχής
- οι ολοένα και πιο υποβαθμισμένες δημοτικές υπηρεσίες, που υποκαθίστανται από την ενεργό ενασχόληση των πολιτών·
- η έλλειψη πολιτικής συμμετοχής των νέων ανθρώπων, που αντιρροπείται από τα κοινοβούλια γειτονιάς·
- η έλλειψη συνδεσιμότητας των γειτόνων που διορθώνεται μέσα από τις ομάδες γειτονιάς·
- και τέλος, ο μετριασμός της περιβαλλοντικής κρίσης μέσω της ανάπτυξης ενός πιο βιώσιμου τρόπου ζωής σε ένα οικο-χωριό (ecovillage).

2.3 Διαφορετικοί τύποι εκκινήτ(ρι)ών

Στις περιπτώσεις μελέτης του εγχειρήματος SoNeC υπάρχουν τέσσερις διαφορετικοί τύποι εκκινήτ(ρι)ών νέων κοινοτικών project με έδρα τη γειτονιά:

- η τοπική Αρχή,
- οι κυβερνητικές οργανώσεις,
- οι μη κυβερνητικές οργανώσεις ή οι ακτιβιστριες/ακτιβιστές
- οι ήδη υπάρχουσες κοινότητες.

2.4 Τα πρώτα βήματα

Αρχικό όραμα

Οι εκκινήτριες/ητές κάνουν το πρώτο θεμελιώδες βήμα, που συνίσταται αφενός στην κατονομασία του προβλήματος αφετέρου στην αναγνώριση της ανάγκης για αλλαγή. Αναπτύσσουν ένα αρχικό όραμα της διαδικασίας επίλυσης, διατυπώνουν τους στόχους τους, διαμορφώνουν την άποψή τους για τις απαιτούμενες αλλαγές και καλούν άλλους ανθρώπους να συμμετάσχουν. Σε ένα διαφορετικό σενάριο, οι εκκινήτριες/ητές βγαίνουν μπροστά, κάνουν τους εαυτούς τους ορατούς μέσα από τις ανησυχίες που διατυπώνουν, και καλούν τους ανθρώπους να ενωθούν μαζί τους στην προσπάθεια υλοποίησης των ενεργειών εκείνων που είναι απαραίτητες για την επίλυση των προβλημάτων έχουν εντοπιστεί.

Η πρόσκληση των εκκινήτρι(ρι)ών

Ανάλογα με τις επικρατούσες τοπικές συνθήκες, η πρόσκληση που απευθύνουν οι εκκινήτριες/ητές στους άλλους ανθρώπους, προκειμένου οι τελευταίοι να ακολουθήσουν την ιδέα τους, μπορεί να έχει διαφορετική μορφή. Μπορεί να είναι μια πρόσκληση για την από κοινού δημιουργία ενός χώρου συνάντησης, για τη συλλογική επίλυση ενός τοπικού περιβαλλοντικού προβλήματος, για την ισχυροποίηση της συμμετοχής των κατοίκων στα τοπικά πολιτικά πράγματα ή για το χτίσιμο μιας καλύτερης, βιώσιμης ζωής. Η πρόσκληση μπορεί να γίνει διά στόματος, μέσω φυλλαδίων, ενημερωτικών συναντήσεων, δημόσιων εκδηλώσεων και συγκεντρώσεων ή μέσω ενημέρωσης πόρτα-πόρτα. Είναι σημαντικό η πρόσκληση να επικοινωνείται κατά τρόπο ώστε να φτάνει όλες και όλους τους κατοίκους της γειτονιάς.

Σταθερό πλαίσιο

Μόλις οι άνθρωποι αποδεχτούν την πρόσκληση, ξεκινά η δεύτερη φάση. Τώρα ο κύκλος των συντελεστών διευρύνεται, και γίνεται απαραίτητο ένα σταθερό πλαίσιο για τη διαδικασία. Είναι αυτό το πλαίσιο που θα καθορίσει πόσο αποτελεσματική και συμμετοχική θα είναι η διαδικασία, πόση πολλή δύναμη θα μπορέσει να επιτευχθεί μέσα από την κοινή δράση και πώς τα άτομα θα μπορέσουν να εμπλακούν. Οι εκκινήτριες/ητές μπορούν να αναπτύξουν αυτό το πλαίσιο (κανόνες συνεργασίας, δομή συναντήσεων, κουλτούρα επικοινωνίας, διαφάνεια) εκ των προτέρων και να το παρουσιάσουν ως μια πρόταση ή μπορούν να το αναπτύξουν σε συνεργασία με τους ανθρώπους που αποδέχθηκαν πρώτοι την πρόσκληση. Τα κίνητρα που ωθούν τους ανθρώπους να αποδεχτούν την πρόσκληση των εκκινήτρι(ρι)ών μπορούν να είναι πολύ διαφορετικά. Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να βρεθούν ένα κοινό όραμα και μια κοινή αποστολή, στα οποία να μπορούν όλες και όλοι να δεσμευτούν.

Μεταβιβάζοντας τον ρόλο της/του καθοδηγήτριας/ηγηγητή

Οι εκκινήτριες/ητές πρέπει να διαθέτουν μια σημαντική ικανότητα: πρέπει να αναγνωρίζουν πότε είναι έχει έρθει η ώρα –μετά και την εδραίωση της διαδικασίας, οπότε περισσότεροι άνθρωποι είναι πια σε θέση να καθοδηγήσουν τη διαδικασία, και έτσι όπως απαιτεί η προώθηση της αυτο-οργάνωσης– να αποσύρονται και να απελευθερώνουν τη θέση της/του αρχικής/ού καθοδηγήτριας/ηγηγητή. Κάνουν ένα βήμα πίσω και πλέον συνεισφέρουν στη διαδικασία στους τομείς όπου μπορούν να αξιοποιηθούν καλύτερα οι ικανότητες και οι γνώσεις τους. Χωρίς αυτή τη μετάβαση από τη θέση της/του εκκινήτριας/ητή εκκινήτη στη θέση του μέλους, δεν μπορεί να αναπτυχθεί πλήρως ούτε η διαδικασία ούτε η αυτό-οργάνωση.

2.5 Επιτεύγματα των project που αποτέλεσαν τις μελέτες περίπτωσης

Τα επιτεύγματα των επιλεγμένων project με έδρα τη γειτονιά περιλαμβάνουν έναν θετικό αντίκτυπο στα πεδία της κοινωνικής συνοχής, της ενσωμάτωσης, της κινητοποίησης των πολιτών, της επιμόρφωσης και της εκπαίδευσης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας, των τεχνών και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, καθώς και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Πολλοί από τους ανθρώπους που απάντησαν στις συνεντεύξεις εκφράζουν την άποψη ότι παρατήρησαν ένα ισχυρότερο αίσθημα του ανήκειν, καθώς και ισχυρότερη εμπιστοσύνη, αλλά και ενδιαφέρον για τις ζωές των άλλων ανθρώπων, αλληλοϋποστήριξη και αλληλεγγύη, αρμονική συνύπαρξη με αγνώστους, από κοινού αξιοποίηση ικανοτήτων, και υλοποίηση «καλών πραγμάτων», επίσης από κοινού. Οι κοινότητες έτειναν να ενσωματώνουν τους ανθρώπους διαφορετικών ηλικιών, εθνοτικών και πολιτισμικών υποβάθρων. Αυτό μπορεί να συμβαίνει μέσω της προσφοράς κοινωφελών υπηρεσιών, πολιτιστικών project, μέσω της φροντίδας εγκαταλελειμμένων δημόσιων χώρων, της οργάνωσης γιορτών και της λήψης αποφάσεων. Υπήρξε, επίσης, μια αύξηση της κινητοποίησης ή, αλλιώς, της συμμετοχής των πολιτών, κατά την οποία οι άνθρωποι αναλάμβαναν περισσότερη ευθύνη και ενδυναμώνονταν, έτσι ώστε να επιφέρουν αλλαγές στην τοπική τους κοινωνία. Αυτό συχνά σχετιζόταν με συγκεκριμένους λόγους και περιστάσεις: μια διαμαρτυρία κατά της κοπής των δέντρων ενός δάσους, την αναδιαμόρφωση μιας εγκαταλελειμμένης παιδικής χαράς, τη δημιουργία χώρων πρασίνου για ανθρώπινα και μη ανθρώπινα πλάσματα. Η αλληλέγγυα οικονομία ή χαριστική οικονομία, η από κοινού αξιοποίηση πόρων και δεξιοτήτων ήταν επίσης κυρίαρχες στις περισσότερες κοινότητες. Υπάρχει, επίσης, ένας σαφέστατα θετικός αντίκτυπος από την άποψη των δεξιοτήτων και των γνώσεων που δημιουργούνται. Τα άτομα που συμμετέχουν στα project συχνά λαμβάνουν εκπαίδευση ή υποστήριξη από επαγγελματίες ή δημόσιους φορείς, ενώ κομμάτι των δραστηριοτήτων τους είναι η επιμόρφωση άλλων πολιτών. Ακόμη, τα project έχουν θετικό αντίκτυπο στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα με ποικίλους τρόπους, μεταξύ των οποίων η συνειδητή μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω της λειτουργίας ενός επισκευαστικού καφέ ή μέσω της αναβαθμιστικής ανακύκλωσης ρούχων, μέσω της λειτουργίας μιας κοοπερατίβας παραγωγής και διάθεσης τροφίμων (FoodCoop) ή μέσω της προώθησης της Κοινωνικής Γεωργίας (Community Supported Agriculture), μέσω του διαμοιρασμού κομπόστ ή της οργάνωσης της περισυλλογής των σκουπιδιών, μέσω μικρών πράσινων έργων υποδομής ή της προστασίας του τοπικού δάσους, και τέλος, μέσω της δημιουργίας εναλλακτικών μορφών ενέργειας και οικολογικών κτιρίων.

Οι δήμοι και οι πόλεις ωφελήθηκαν επίσης από την αυτό-οργανωμένη διαχείριση δημόσιων υπηρεσιών οι οποίες αποτελούν ευθύνη του δήμου. Για παράδειγμα, οι ισχυρότεροι κοινοτικοί δεσμοί οδήγησαν σε πρωτοβουλίες υπέρ της δημόσιας ασφάλειας ύστερα από εμπρηστικές επιθέσεις (καθήκοντα αστυνομίας και πυροσβεστικής), σε αυτό-οργανωμένο διαμοιρασμό ανεπιθύμητων ειδών (διαχείριση απορριμμάτων) και, τέλος, στην ανάληψη της φροντίδας δημόσιων χώρων μέσω της διενέργειας εργασιών βοτανίσματος, δημιουργίας κοινοτικών κήπων και έργων φύτευσης (καθήκοντα συντήρησης πάρκων και δημόσιων χώρων).

Τα εγχειρήματα οργάνωσης της κοινότητας προωθούν τη συνεργασία μεταξύ γειτονιών, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν τοπικά περιβαλλοντικά ζητήματα και να υποστηριχθούν προγράμματα βιώσιμης διαβίωσης. Πολλά από τα project που ξεκίνησαν από τις οργανώσεις των περιπτώσεων μελέτης που εξετάσαμε ωφέλησαν όχι μόνο όσες και όσους βρίσκονταν εντός των δικτύων τους, αλλά ολόκληρη την εκάστοτε γειτονιά. Ορισμένα project ξεκίνησαν προγράμματα κοινοχρησίας πόρων, όπως πχ. μέσω της κοινοχρησίας ειδικών κουτιών. «Οι άνθρωποι βάζουν μέσα στα κουτιά πράγματα που δε χρειάζονται πλέον, όπως βιβλία, τρόφιμα, σεσουάρ και παιδικά παιχνίδια, ώστε να μπορεί οποιαδήποτε/οποιοσδήποτε να τα πάρει. Πρόκειται για έναν υπέροχο τρόπο να δίνεις και να παίρνεις, που είναι απολύτως δωρεάν και διαθέσιμος σε όλες/ους στη γειτονιά. Η πρακτική αυτή δημιουργεί ένα θετικό αίσθημα και βρίσκει μιμήτριες/ητές στην ευρύτερη περιοχή». Οι προβληματισμοί γύρω από τα τοπικά ζητήματα αντιμετωπίστηκαν συλλογικά, με αποτέλεσμα να ωφεληθεί το φυσικό περιβάλλον, μέσω της έναρξης μιας σειράς από project, όπως δένδροφύτευση, φύτευση θάμνων στο επίχωμα ενός τοπικού ποταμού ή δρόμου, διάσωση της τοπικής άγριας ζωής (πχ. πέστροφες και βάτραχοι) (STAW). Σε μία μελέτη περίπτωσης, πολλές πόλεις και κωμοπόλεις ανά τη χώρα ωφελήθηκαν από τις πρωτοβουλίες της γειτονιάς για τον καθαρισμό δημόσιων χώρων, πάρκων, αλλά και τμημάτων του φυσικού περιβάλλοντος, όπως παραλίες και δάση.

2.6 Αποτελέσματα συνέργειας, διαγειτονεακά project

Τα project γειτονιάς γίνονται πόλοι έλξης για ανθρώπους με κοινούς προβληματισμούς και πρωτοβουλίες που μοιράζονται τις ίδιες απόψεις. Αφού ξεκινήσει, μια οργάνωση γειτονιάς γίνεται σημείο πρόσβασης για όσες και όσους έχουν ιδέες και προβληματισμούς. Πολλές από τις οργανώσεις έγιναν το μέσο για να μπορέσουν οι άνθρωποι να δικτυωθούν με τις γειτονίσσες και τους γείτονές τους, και εν συνεχεία, να εμπλακούν περισσότερο σε δραστηριότητες με έδρα τη γειτονιά. Οι διάφορες εκδηλώσεις δημιούργησαν ισχυρότερους δεσμούς μέσα στις γειτονιές. Αρκετές μελέτες περίπτωσης εξέτασαν το πώς απλές εκδηλώσεις και δράσεις μέσα στην κοινότητα, όπως η συλλογική διαχείριση των αγριόχορτων, η παραγωγή χυμού μύλου, και η διάθεση φαγητού στις γειτονίσσες και τους γείτονες κατά τα Χριστούγεννα, έφεραν κοντά ανθρώπους που δεν είχαν ξαναδουλέψει μαζί στο παρελθόν, προσφέροντάς τους έναν τρόπο για να συνδεθούν. Μερικές μελέτες περίπτωσης έχουν γίνει αφενός αρκετά γνωστές ώστε να τους απευθύνονται από άλλες οργανώσεις με αίτημα την αντιμετώπιση τοπικών ζητημάτων, αφετέρου αγωγοί διασύνδεσης των ανθρώπων των αντίστοιχων γειτονιών – ανθρώπων που μοιράζονται παρόμοιους προβληματισμούς– έτσι ώστε αυτοί να ενδυναμωθούν δουλεύοντας μαζί. Έχει ενδιαφέρον ότι μια τέτοια διασύνδεση εκτός οργάνωσης αποτέλεσε για έναν δημοτικό σύμβουλο το μέσο για να συμμετάσχει πιο ενεργά στη γειτονιά του. Ο σύμβουλος αυτός ξεκίνησε μια πρωτοβουλία, ως απάντηση στην πάγια επιλογή του δημοτικού συμβουλίου να κάνει χρήση τοξικών ζιζανιοκτόνων. Οργάνωσε τη γειτονιά του μέσα από το δίκτυο και κατάφερε να ελέγξει τα αγριόχορτα μέσω της συλλογικοποίησης της δύναμης των ανθρώπων – χωρίς δηλητηριώδη ζιζανιοκτόνα. Επιπρόσθετα οφέλη του εν λόγω project ήταν αφενός ότι η διαδικασία αποτέλεσε έναν ευχάριστο τρόπο συνάντησης μεταξύ γειτονιστών/γειτόνων, αφετέρου ότι αναπαράχθηκε και σε άλλες γειτονιές. Αυτός ο τρόπος σύνδεσης των ανθρώπων μέσα από δράσεις αναφέρθηκε και στις συνεντεύξεις άλλων μελετών περίπτωσης. Σε μία ορισμένη μελέτη περίπτωσης, ανακάλυψαν ότι το να φτιάξουν μαζί χυμό μύλου ήταν μια καλή ευκαιρία να δραστηριοποιηθούν και να μιλήσουν και να συναντηθούν μεταξύ τους. Σε μια άλλη μελέτη περίπτωσης, η οργάνωση δημιούργησε συνδέσεις με τη γειτονιά μέσω της διοργάνωσης προβολής ταινιών για την κοινότητα. Ένας ντόπιος ιδιοκτήτης καταστήματος είδε την αφίσα μιας από τις προβολές σε ένα κατάστημα, και στη συνέχεια τηλεφώνησε για να ρωτήσει αν θα μπορούσε και ο ίδιος να έχει μια αφίσα για το δικό του κατάστημα. Έτσι η οργάνωση κατάφερε και γνωρίσει τον καταστηματάρχη και να τον εμπλέξει στο αντίστοιχο project.

2.7 Υποστήριξη από τις τοπικές διοικητικές αρχές

Από την έρευνά μας με τις μελέτες περίπτωσης που εξετάσαμε, ανακαλύψαμε ότι κάποιες οργανώσεις ξεκίνησαν ή έλαβαν σημαντική υποστήριξη από την τοπική Αρχή και από δημόσιους δημοτικούς θεσμούς. Αυτό μπορεί να εκληφθεί ως μια ένδειξη ότι οι εκλεγμένοι/οι αξιωματούχοι κατανοούν τα οφέλη –για την πόλη ή την κωμόπολη– που προκύπτουν από τη δουλειά και τα project που υλοποιούν οι πολίτες και οι πρωτοβουλίες γειτονιάς, όταν αυτά γίνονται πιο ενεργά. Μερικές από τις οργανώσεις υποστηρίχθηκαν μέσω της παραχώρησης δωρεάν κατάλληλων χώρων ή αιθουσών για συναντήσεις και εκδηλώσεις, αμειβόμενου βοηθητικού προσωπικού, κονδυλίων για project, καθώς και μέσω της απλοποίησης των αδειοδοτικών διαδικασιών της πόλης.

Ένα project γειτονιάς υποστηρίζεται από το αντίστοιχο Κοινοτικό Συμβούλιο, μέσω της παροχής μιας αμειβόμενης υπαλλήλου αναπτυξιακών προγραμμάτων της κοινότητας. Το άτομο αυτό διευκολύνει τις διασυνδέσεις εντός της κοινότητας· κρατά σημειώσεις και διανέμει τις λεπτομέρειες των πρακτικών των συναντήσεων· τέλος, συντάσσει τα ενημερωτικά δελτία, αν και είναι το Δίκτυο Γειτονιάς αυτό που δημιουργεί το περιεχόμενο.

Δύο από τις μελέτες περίπτωσης ξεκίνησαν από την τοπική Αρχή. Η πόλη οργάνωσε την αρχική συνάντηση προκειμένου οι γειτόνισσες και οι γείτονες να μοιραστούν τις ιδέες και τις επιθυμίες τους. Οι υπεύθυνες/οι για την γειτονιά εξακολουθούν να υποστηρίζουν το project, και μοιράζουν προσκλήσεις που καλούν τον κόσμο να συμμετέχει. Μια άλλη μελέτη περίπτωσης πίεσε τον αντίστοιχο δήμο για την παραχώρηση ενός ορισμένου χώρου, ο οποίος και παραχωρήθηκε· και γενικότερα, ο εν λόγω δήμος υπήρξε ανοιχτός στις προτάσεις της οργάνωσης και στη χρηματοδότηση μελλοντικών πλάνων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, σχηματίστηκαν τοπικές πρωτοβουλίες γειτονιάς επειδή οι υπεύθυνες διοικητικές αρχές ή οι ντόπιες/οι πολιτικοί έμοιαζαν ανήμπορες/οι να δράσουν. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να αναπτυχθεί ανταγωνισμός ανάμεσα στους θεσμούς και τις πρωτοβουλίες.

2.8 Εξωτερικοί δεσμοί και δίκτυα

Πολλές από τις οργανώσεις γειτονιάς μπόρεσαν να υποστηρίξουν και να ξεκινήσουν νέα project και επιχειρήσεις. Ορισμένες οργανώσεις γειτονιάς με μακροχρόνια παρουσία υπήρξαν εντυπωσιακές στην ικανότητά τους να δημιουργούν project που υπερέβαιναν τα όρια της οργάνωσης, μεταξύ των οποίων, παιδικές χαρές, σχολεία, ένα κατάστημα ποδηλάτων και ένα επισκευαστικό καφέ. Μπόρεσαν επίσης να δημιουργήσουν αμειβόμενες θέσεις εργασίας στη διαχείριση project εναλλακτικών μορφών ενέργειας, σε κοοπερατίβες παραγωγής και διάθεσης τροφίμων ή σε project Κοινοτικής Γεωργίας (CSAs). Για παράδειγμα, μία περίπτωση μελέτης διαχειρίζεται 4 νηπιαγωγεία, 2 βρεφονηπιακούς σταθμούς, 5 διαμερίσματα, και παρέχει υπηρεσίες εγκατάστασης για μετανάστ(ρι)ες και προσφύγισες/πρόσφυγες. Μια άλλη περίπτωση μελέτης διαθέτει ένα κατάστημα ποδηλάτων και ένα επισκευαστικό καφέ. Μια άλλη πάλι, λειτουργεί μια κοοπερατίβα που διαθέτει προσωπικό δέκα ατόμων και αγωνίζεται για το στήσιμο project που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ακόμα περισσότερες δουλειές για την κοινότητα. Έχουν επίσης ιδρύσει ένα δικό τους project θέρμανσης για την περιοχή τους και συνδέονται με μια κοινοτική εταιρεία ενέργειας. Άλλες πρωτοβουλίες που υπερβαίνουν τα όρια των οργάνωσεων είναι ένα ερευνητικό project σχετικό με την κηπουρική, το οποίο διαθέτει ένα δημοφιλές κανάλι στο Youtube, μια επιτυχημένη πρωτοβουλία Κοινοτικής Γεωργίας με 75 συνδρομήτριες/ητές, καθώς και μια συνεργασία με άλλα project υπέρ της βιωσιμότητας, στα πλαίσια της ευρύτερης φιλανθρωπικής πρωτοβουλίας της οποίας η οργάνωσή τους αποτελεί μέρος.

2.9 Τα βασικά συστατικά της επιτυχίας

Η αφοσίωση των μελών της κοινότητας –η ποσότητα του χρόνου και η εντατικότητα της ενασχόλησής τους– δεν εξαρτάται μόνο από το κοινό όραμα και τους κοινούς στόχους, αλλά και από τις δυνατότητες συμμετοχής. Ένα υψηλό επίπεδο συμπεριληπτικής συμμετοχής δεν εξαρτάται μόνο από τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων, αλλά και από την προσβασιμότητα.

Πώς συναντιόμαστε, πού συναντιόμαστε, και πόσο συχνά είναι μερικά από τα πιο σημαντικά ζητήματα για την επιτυχία των δράσεων με επίκεντρο τη γειτονιά:

- Υπάρχει κάποιος χώρος συνάντησης για μια (μεγάλη) ομάδα ανθρώπων – είτε εσωτερικός είτε εξωτερικός, σε δημόσιο χώρο;
- Υπάρχει καλή υλική υποδομή για τις συναντήσεις (τραπέζι, πίνακας, πίνακας παρουσιάσεων, ψηφιακός εξοπλισμός, αποθηκευτικός χώρος, τουαλέτες, κουζίνα);
- Υπάρχει οικονομική υποστήριξη μέσω δημόσιας χρηματοδότησης, ιδρυμάτων ή άλλων πηγών χρηματοδότησης, για την αγορά υλικού, την πληρωμή φυλλαδίων και την κάλυψη πρόσθετων αναγκών των διαφόρων project;
- Υπάρχουν ψηφιακοί πόροι για διαδικτυακές συναντήσεις στη γειτονιά; Έχουν οι άνθρωποι πρόσβαση στην τεχνολογία που είναι απαραίτητη προκειμένου να μπορούν να συμμετάσχουν;

Οι μελέτες περίπτωσης δείχνουν ότι ο χώρος είναι σημαντικός, όπως είναι εξάλλου και οι υποδομές και η ύπαρξη κάποιων οικονομικών πόρων. Η χρηματοδότηση αφενός καθιστά δυνατές συγκεκριμένες δραστηριότητες, αφετέρου διασφαλίζει ότι θα μπορούν να συμπεριλαμβάνονται στις εκδηλώσεις ή τα δημιουργικά project άνθρωποι με ελάχιστα ή καθόλου χρήματα.

3. Η προσέγγιση του εγχειρήματος SoNeC

Η έρευνα και η εμπειρία μας επέτρεψε να κατανοήσουμε διαφορετικές μεταξύ τους προσεγγίσεις και μας βοήθησε να συλλέξουμε τις καλές πρακτικές και να αμβλύνουμε τα αποτελέσματα των πρακτικών που απέτυχαν, έτσι ώστε, χτίζοντας πάνω σε αυτές τις γνώσεις, να μπορέσουμε να σχεδιάσουμε ένα καινοτόμο δίκτυο, με σκοπό να φτάσουμε στους σημερινούς, πλέον αποτελεσματικούς τρόπους υλοποίησης.

3.1 Η βάση των αρχών του εγχειρήματος SoNeC

Το εγχείρημα SoNeC οικοδομείται πάνω σε τρία καλά αναπτυγμένα και δοκιμασμένα στην πράξη εγχειρήματα:

- Τα Ινδικά Συμβούλια Γειτονιάς
- Τη Σοσιακρατική Μέθοδο Οργάνωσης Κύκλων (ΣΜΚ) ή Σοσιακρατία
- Τις βασικές αρχές των Κοινών

Τα ινδικά κοινοβούλια γειτονιάς έχουν δοκιμαστεί επί 30 χρόνια, αναπτύσσονται συνεχώς και, πρόσφατα, εμπλουτίστηκαν με τις βασικές αρχές της σοσιακρατίας – την ομοφωνία και την ανοιχτή ψήφο.

Εκτός από τις δύο βασικές αυτές αρχές, η σοσιακρατία εμπερικλείει πολλά άλλα εργαλεία που συνεισφέρουν στην αποτελεσματική οργάνωση, με τη συμμετοχή των πάντων.

Οι αρχές τις οποίες η Elinor Ostrom θεωρεί υπεύθυνες για την επιτυχία της από κοινού διαχείρισης πόρων συμπίπτουν με τους κανόνες της σοσιακρατίας. Μια γειτονιά οργανώνει την περιοχή για την οποία λαμβάνει αποφάσεις (τομέας) σαν ένα κοινό. Η σοσιακρατία παρέχει συγκεκριμένα εργαλεία και διαδικασίες για την εφαρμογή των αρχών της Ostrom για την επιτυχία της από κοινού διαχείρισης των αγαθών.

Κατά την άποψή μας, αυτές οι τρεις προσεγγίσεις συμφωνούν και συμπληρώνουν οι μία την άλλη (βλ. Πίνακα 1 παρακάτω). Επιπλέον, βασισμένη στις αρχές αυτών των τριών προσεγγίσεων η σύμπραξη SoNeC έχει αναπτύξει συγκεκριμένες αρχές SoNeC για το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Πίνακας 1: Οι Βασικές αρχές των τριών πηγών του εγχειρήματος SoNeC – της Γειτονοκρατίας, της Σοσιακρατίας και των Κοινών– σε σύγκριση

Γειτονοκρατία-Αρχές	Σοσιακρατία-Αρχές	Κοινά-Αρχές
Μικρό μέγεθος: Περιορισμένος αριθμός νοικοκυριών σε έναν κύκλο γειτονιάς – περίπου 30 (20 – 40) νοικοκυριά.	Η Αρχή του Κύκλου: Οι ευθύνες είναι καταμερισμένες σαφώς σε τομείς, οι οποίοι διαιρούνται σε μικρότερους υπο-κύκλους, που συνδέονται και συντονίζονται από τον Κύκλο.	Σαφώς καθορισμένα όρια: Υπάρχουν σαφή όρια μεταξύ νόμιμων και μη νόμιμων χρηστ(ρι)ών, τα οποία γίνονται αποδεκτά σε τοπικό επίπεδο. Υπάρχουν επίσης σαφή όρια ανάμεσα σε ένα συγκεκριμένο σύστημα κοινών πόρων και ένα ευρύτερο κοινωνικό και περιβαλλοντικό σύστημα.
Με επίκεντρο τη γειτονιά: Ξεκάθαρη υπαγωγή των νοικοκυριών σε μια γειτονιά.	Ξεκάθαρη ιδιότητα μέλους σε κύκλους και ηγεσία από κοινού, μέσω των ρόλων της καθοδηγήτριας κύκλου, του συντονιστή, και της γραμματέα/ διαχειρίστριας.	
Συμπερίληψη: Όλες/οι όσες/οι ζουν σε αυτή τη γειτονιά είναι προσκεκλημένες/οι και καλοδεχούμενες/οι	Όλα τα μέλη που επηρεάζονται από μια απόφαση συμπεριλαμβάνονται στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.	Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που επηρεάζονται από ένα σύστημα πόρων μπορούν να συμμετάσχουν (αν και πολλοί δεν το κάνουν) στη διαδικασία τροποποίησης των κανόνων χρήσης.
Αριθμητική ομοιομορφία: Όλοι οι κύκλοι όλων των ηλικιών και επιπέδων αποτελούνται από περίπου τον ίδιο αριθμό συμμετεχουσών/όντων.	Σε όλες της εκδηλώσεις των κύκλων, ο αριθμός των συμμετεχουσών/όντων δεν πρέπει να ξεπερνάει τους 20 ανθρώπους, για μια αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων.	
Δυνατότητα ανάκλησης: Άτομα που έχουν εκλεγεί για να εκπροσωπούν τον κύκλο σε άλλους κύκλους μπορούν να ανακαλούνται σε περίπτωση που ο κύκλος έχει λόγους να πράξει κάτι τέτοιο, και αποφασίσει να εκλέξει κάποιο άλλο άτομο.	Double-linking: All circles of an organisation or neighbourhood are connected at the next level through the leader of the circle and an elected delegate. Recalling roles is possible. If needed, “cross-links” are applied between circles to connect them horizontally.	
Οριζόντια και κάθετη ομοσπονδopoίηση: Οριζόντιες συνδέσεις ανάμεσα σε κύκλους παιδιών, νέων και ενηλίκων. Κάθετες συνδέσεις από κάθε κύκλο γειτονιάς προς τον κοινό κύκλο ενός δικτύου, με σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας		
Σύγκλιση: Όλες οι οντότητες, σύλλογοι, θεσμοί και άλλα ενδιαφερόμενα σε αυτή τη γειτονιά, μαζί και το περιβάλλον, συνδέονται καλά μεταξύ τους και επηρεάζονται από τον κύκλο γειτονιάς.	Κορυφαίος κύκλος: Όλες οι σοσιακρατικές οργανώσεις συνδέονται με το περιβάλλον έξω από αυτές μέσω εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων εντός του κορυφαίου κύκλου τους.	Εγκιβωτισμένοι θεσμοί, πολυκεντρική Διακυβέρνηση: Όταν ένας κοινός πόρος είναι στενά συσχετισμένος με ένα ευρύ σύστημα πόρων, οι δομές διακυβέρνησης εδράζονται σε πολλαπλά επίπεδα.

Επικουρικότητα: Ό,τι μπορεί μια γειτονιά να επιλύσει μόνη της δεν πρέπει να επιλύεται από κάποια άλλη οντότητα.	Η επικουρικότητα είναι εκ των ων ουκ άνευ σε όλα τα αυτό-οργανωνόμενα συστήματα, όπως η Σοσιακρατία.	Αναγνώριση της αυτονομίας της οργάνωσης από την τοπική Αρχή: Βεβαιωθείτε ότι το δικαίωμα της κοινότητας να θεσπίζει κανόνες γίνεται σεβαστό από τις αρχές που είναι έξω από αυτή. Οι κανόνες θα πρέπει να αποφασίζονται από τις ντόπιες και τους ντόπιους, και με βάση τις τοπικές περιβαλλοντικές ανάγκες.
Οι Σοσιακρατική ανοιχτή ψηφοφορία και η ομόφωνη λήψη αποφάσεων εφαρμόζονται στη Γειτονοκρατία, κυρίως στα Παιδικά Κοινοβούλια.	Ανοιχτή ψηφοφορία: Οι λειτουργίες και οι ρόλοι εκλέγονται αφενός με ανοιχτή ψηφοφορία όλων των μελών, αφετέρου με ομοφωνία. Μια συμπεριληπτική διαδικασία με τη συνδρομή συντονίστριας/ιστή βοηθά στο να βρεθεί το πιο κατάλληλο πρόσωπο για τον κάθε ρόλο.	Κανόνες για λήψη συλλογικών αποφάσεων: Η συμμετοχική λήψη αποφάσεων είναι ζωτικής σημασίας. Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που επηρεάζονται από ένα σύστημα πόρων μπορούν να συμμετάσχουν (αν και πολλοί δεν το κάνουν) στη διαδικασία τροποποίησης των κανόνων χρήσης.
	Λήψη αποφάσεων με ομοφωνία: Κάθε φωνή έχει σημασία! Εφαρμόζεται μια συμπεριληπτική διαδικασία, με τη συνδρομή συντονίστριας/συντονιστή, για την εξεύρεση λύσης. Η απόφαση λαμβάνεται εφόσον καμιά/κανένας στον κύκλο δεν έχει κάποια μείζονα αντίρρηση για την πρόταση. Υψηλή διαφάνεια, κουλουράρα ξεάθαρης ανατροφοδότησης και ευελιξία.	Συμφωνία: Οι κανόνες για την οικειοποίηση και την αναπαραγωγή ενός πόρου ανταποκρίνονται στις τοπικές και πολιτισμικές συνθήκες. Οι κανόνες οικειοποίησης και χρήσης είναι ευθυγραμμισμένοι· η κατανομή του κόστους μεταξύ των χρηστών είναι ανάλογη προς την κατανομή των οφελών.
<i>Αν τα πράγματα δεν χαρακτηρίζονται από πνεύμα συμφωνίας, τα μέλη αξιολογούν το γεγονός επεξεργαζόμενα τις εντάσεις, και ασχολούνται ξανά με το θέμα στα πλαίσια της ατζέντας της επόμενης συνάντησης.</i>		Παρακολούθηση: Παρακολούθηση της συμπεριφοράς μελών και παρακολούθηση πόρων από μέλη ή υπεύθυνα σώματα. Πρέπει να υπάρχει επαρκής έλεγχος επί των πόρων προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν αθέτηση των κανόνων.
Στη Γειτονοκρατία, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε κάθε συνάντηση. Όλοι οι ρόλοι αναφέρουν την πρόδοό τους. Αν οι ενέργειες δεν αποδίδουν, η ομάδα βρίσκει καινούργιους τρόπους δράσης.	Στη Σοσιακρατία όλοι οι κύκλοι παράγουν μετρήσεις για να αξιολογήσουν την επιτυχία της υλοποίησης των δράσεων. Δημιουργούνται ρόλοι για την «καθοδήγηση», τη «δράση» και την «αξιολόγηση» προγραμματισμένων δραστηριοτήτων. Μέσα από τις «αναφορές προόδου» σε κάθε συνάντηση διενεργείται η σχετική παρακολούθηση. Αν χρειαστεί αποφασίζονται «κυρώσεις», με ομοφωνία. Συνήθως, τα μέλη του κύκλου βρίσκουν λύσεις μαζί για όλα τα προβλήματα. Επίσης, αν κριθεί απαραίτητο, τα μέλη του κύκλου δημιουργούν μηχανισμούς επίλυσης των διαφορών.	Διαβαθμισμένες κυρώσεις: Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις θα πρέπει να είναι ανάλογες προς το πρόβλημα που προκλήθηκε. Η τιμωρία για παραβιάσεις κανόνων ξεκινά από ένα χαμηλό επίπεδο και αυστηροποιείται όταν οι χρηστ(ρι)ες παραβιάσουν έναν κανόνα πολλές φορές.
		Μηχανισμοί επίλυσης των διαφορών: Γρήγοροι, χαμηλού κόστους, γίνονται αποδεκτοί ως δίκαιοι από τα μέλη. Η επίλυση των διαφορών μεταξύ χρηστ(ρι)ών, και μεταξύ χρηστ(ρι)ών και αρχών συμβαίνει σε χώρους της περιοχής.

3.2 Οι κύριες αρχές ενός SoNeC

Οι αρχές της Γειτονοκρατίας, της Σοσιοκρατίας και οι κανόνες της Ostrom για τη διαχείριση των κοινών αποτελούν τα θεμέλια των βασικών αρχών της προσέγγισης του εγχειρήματος SoNeC που παρουσιάζουμε εδώ:

1. Έδρα η γειτονιά

- 1.1. Τα γεωγραφικά όρια είναι σαφώς καθορισμένα.
- 1.2. Περιορισμένο μέγεθος, με ανώτερο όριο τους 40 ανθρώπους από την άμεση γειτονιά, σε έναν κύκλο.
- 1.3. Όλες και όλοι οι κάτοικοι της γειτονιάς προσκαλούνται και καλωσορίζονται στον κύκλο γειτονιάς (συμπερίληψη).

2. Επικουρικότητα

- 2.1. Ό,τι μπορούν οι κύκλοι γειτονιάς να επιλύσουν μόνοι τους δεν πρέπει να επιλύεται από κάποια άλλη οντότητα.
- 2.2. Οι αποφάσεις και οι ενέργειες υλοποιούνται στο πιο άμεσο επίπεδο.
- 2.3. Η αυτονομία του Σοσιοκρατικού Κύκλου Γειτονιάς επί του τομέα του (σφαίρα δράσης) αναγνωρίζεται από την τοπική Αρχή.

3. Δομή των σοσιοκρατικών κύκλων

- 3.1. Ένα σύστημα SoNeC αποτελείται από αλληλοσυνδεόμενους κύκλους που αποτελούν μια μορφή συλλογικής διακυβέρνησης (κυκλική οργάνωση).
- 3.2. Οι SoNeC μπορούν να διαθέτουν ηλικιακούς κύκλους (κύκλους παιδιών, νέων και ενηλίκων).
- 3.3. Κάθε SoNeC μπορεί να δημιουργήσει υπο-κύκλους για συγκεκριμένα θέματα και περιοχές ευθύνης στη γειτονιά του.
- 3.4. Οι SoNeC συνδέονται με το Δίκτυο SoNeC μέσω εκλεγμένων αντιπροσώπων, οι οποίοι μπορούν, αν χρειαστεί, να ανακληθούν μέσω της σοσιοκρατικής διαδικασίας.
- 3.5. Κάθε SoNeC διαθέτει έναν προσυμφωνημένο τομέα (σφαίρα δράσης) με σαφείς αρμοδιότητες, δικαιώματα, ρόλους και καθήκοντα.

4. Καθοδήγηση και μάθηση από κοινού

- 4.1. Οι SoNeC χρησιμοποιούν τη σοσιοκρατική δομή συναντήσεων, που περιλαμβάνει τη διαμόρφωση της ατζέντας, τον συντονισμό και την τήρηση ημερολογίου.
- 4.2. Η ομόφωνη λήψη αποφάσεων χρησιμοποιείται για την εγκαθίδρυση δραστηριοτήτων, πολιτικών, αλλά και τον προσδιορισμό λειτουργιών, ρόλων και καθηκόντων.
- 4.3. Οι ρόλοι καθορίζονται μέσω ανοιχτής ψηφοφορίας.
- 4.4. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση αποτελεί μέρος των διαδικασιών κάθε κύκλου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επίλυσης των διαφορών.
- 4.5. Οι SoNeC ενθαρρύνουν τη συνεχή μάθηση μέσω εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων γύρω από τις αρχές των SoNeC, τις Ευρωπαϊκές αξίες, τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και άλλα θέματα.

5. Πολυκεντρική διακυβέρνηση

- 5.1. Οι SoNeC αλληλοσυνδέονται με και επηρεάζουν άλλους, σχετικούς συλλόγους, θεσμούς και ενδιαφερόμενα μέρη (σύγκλιση, εγκιβωτισμένοι θεσμοί).

3.3 Προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από τους SoNeC

Ακολουθώντας αυτές τις αρχές, οι SoNeC θα μεταμορφώσουν το πολιτικό σύστημα μιας τοπικής διοίκησης. Γι' αυτό, οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που απορρέουν από αυτούς θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά, ούτως ώστε να επιτευχθούν οι πιο καινοτόμες και αποτελεσματικές παραλλαγές τους, που θα είναι κατάλληλες για εφαρμογή σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια μέσα στην ευρωπαϊκή κοινωνία.

Οι κύριες προκλήσεις αντιπροσωπεύουν ταυτόχρονα και την πηγή των ευκαιριών που συνεπάγονται οι SoNeC.

Προκλήσεις:

- Οι πολίτες με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση μιλούν πιο ανοιχτά για τα πολιτικά πράγματα. Ενδυναμωμένες/οι πολίτες που αναλαμβάνουν αυτενεργό δράση εντός της τοπικής τους κοινότητας αμφισβητούν τα υπάρχοντα συστήματα. Αυτό μπορεί να ιδωθεί είτε ως όχληση είτε ή ως ευκαιρία. Συγχρόνως, θα απαιτήσει περισσότερη λογοδοσία από τις/τους εκλεγμένες/ους αξιωματούχους, η οποία ενδέχεται να μην είναι ευπρόσδεκτη, αλλά ταυτόχρονα θα τις/τους προμηθεύσει με ανατροφοδότηση που μπορεί να κάνει τη δουλειά τους πολύ ευκολότερη και πιο αποτελεσματική. Αυτή η ανανεωμένη αίσθηση αυτενέργειας και ευθύνης, από απλές/ούς πολίτες για τη γειτονιά τους, θα παράγει έναν συνεχόμενο ρυθμιστικό βρόχο ανατροφοδότησης που θα δώσει στις/τους εκλεγμένες/ους αξιωματούχους την ευκαιρία να ανταποκριθούν προσαρμόζοντας τις πολιτικές τους υπέρ μιας αναγεννητικής μορφής ανάπτυξης της κοινότητας.
- Υπάρχει ο κίνδυνος λίγες/οι μόνο πολίτες να συμμετέχουν αρχικά στους σοσιακρατικούς κύκλους γειτονιάς, και κάποιες/οι να αισθάνονται αποκλεισμένες/οι εξαιτίας διαφόρων παραγόντων, όπως τα γλωσσικά εμπόδια, η έλλειψη χρόνου, η έλλειψη εμπιστοσύνης ή ακόμη οικονομικών μέσων κλπ. Οι άνθρωποι που αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία διαμορφώνουν τη διαδικασία και καλούν τους πάντες να συμμετέχουν σύμφωνα με το σύνθημα «Μαζί, να δώσουμε νόημα»· αυτό αποτελεί μέρος μιας στρατηγικής λανσαρίσματος που σκοπό της έχει, όταν οι πολίτες νιώσουν έτοιμες/οι, να έχουν λάβει ήδη μια ανοιχτή πρόσκληση συμμετοχής. Όταν οι δράσεις που αναλαμβάνουν οι πρώτες/οι συμμετοχοί δημιουργούν πλέον έναν θετικό αντίκτυπο για όλες τις γειτονίσσες και τους γείτονες, τότε οι άνθρωποι συμμετέχουν αναπόφευκτα, καθώς διαθέτουν πια αποδείξεις για το εγχείρημα. Αν θέλουμε να συμβεί αυτή η αλλαγή, χρειαζόμαστε κάποιες/ους πρωτοπόρους που θα κάνουν την αρχή, και βήμα-βήμα, θα αλλάξουν τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων ώστε αυτοί να συμμετάσχουν.
- Οι πολίτες δεν είναι προς το παρόν συνηθισμένες/οι να συμμετέχουν οι ίδιες/οι στα τοπικά πολιτικά πράγματα, γιατί, ιστορικά, ήταν οι δημόσιοι φορείς που φρόντιζαν για τις δημόσιες υπηρεσίες. Ωστόσο, η επιταχυνόμενη συρρίκνωση των δημόσιων υπηρεσιών, που ξεκίνησε από τη δεκαετία του 1990, σε διαφορετικό κατά τόπους βαθμό ανά την Ευρώπη, είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τρομερές ελλείψεις σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ως αποτέλεσμα, η κοινωνία των πολιτών χρειάστηκε να βγει μπροστά και να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη, χωρίς να διαθέτει την απαραίτητη εκπαίδευση, καθώς αυτό απαιτεί χρόνο και πόρους που ουδέποτε διατέθηκαν. Αυτή η πρόκληση δεν μπορεί να επιλυθεί στο τοπικό και μόνο επίπεδο (πχ. προσαρμόζοντας τη μορφή, τους χρόνους και τους χώρους των συναντήσεων στις ανάγκες των εκάστοτε ευάλωτων ομάδων). Απαιτεί και συντονισμένες προσπάθειες στο εθνικό επίπεδο (εκπαίδευση, μείωση των ωρών εργασίας, λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών, διασφάλιση βασικού εισοδήματος κλπ.), προκειμένου να μπορούν οι άνθρωποι να δραστηριοποιούνται κοινωνικά και πολιτικά στις τοπικές τους κοινότητες.
- Οι κύκλοι γειτονιάς περιλαμβάνουν έως και 40 άτομα. Τα άτομα αυτά χρειάζονται ένα μέρος για να συναντιούνται και να έρχονται σε διάλογο μεταξύ τους, χωρίς περισπασμούς. Οι χώροι αυτοί δεν είναι πάντα διαθέσιμοι δωρεάν ή τη στιγμή που πρέπει. Επιπλέον, οι συγκεκριμένοι χώροι χρειάζονται μια συγκεκριμένη υποδομή για να μπορούν να συμπεριλαμβάνουν όλες τις κοινωνικές ομάδες (καρέκλες, πίνακας, πίνακας παρουσιάσεων, ψηφιακός εξοπλισμός, αποθηκευτικός χώρος, τουαλέτες, κουζίνα).

- Αν οι σύλλογοι γειτονιάς αναλαμβάνουν επίσης δημόσιες διοικητικές αρμοδιότητες, θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένο προϋπολογισμό. Ο τελευταίος θα πρέπει να είναι ρεαλιστικός και λελογισμένος· διαφορετικά, υπάρχει ο κίνδυνος όλο και περισσότερες αρμοδιότητες να μετατρέπονται από τις διοικητικές αρχές σε εθελοντική εργασία, επειδή αυτή είναι άμισθη.
- Το εγχείρημα SoNeC έχει τα θεμέλιά του σε μια οικονομία με επίκεντρο τη μέριμνα, και, επομένως, μπορεί να μην είναι λειτουργικό αν δεν υπάρξει μια σοβαρή δέσμευση στην προσπάθεια μετατόπισης από τα τρέχοντα εμπορευματικά οικονομικά και πολιτικά συστήματα, που βασίζονται στην πεποίθηση ότι τα πάντα είναι ανταλλάξιμα οικονομικά αγαθά²⁵. Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε παραμορφώσεις στη διεπαφή των δύο συστημάτων. Ωστόσο, καθώς οι SoNeC έχουν τις ρίζες τους στο τοπικό επίπεδο, θα ξεδιπλώσουν τη μεταμορφωτική τους δυναμική σε διαδοχικά βήματα που οι τοπικές κοινωνίες θα μπορέσουν να διαχειριστούν.

Ευκαιρίες:

- Οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς δημιουργούν ανθεκτικές τοπικές κοινότητες, μέσω της συνεργατικής δουλειάς, και ειδικότερα, μέσω μιας ήδη τεκμηριωμένης μεθόδου συνεργασίας, που ονομάζεται «σοσιακρατία», στην οποία όλες οι φωνές έχουν σημασία, και όλες και όλοι αποφασίζουν ως ίσες και ίσοι μεταξύ τους.
- Οι SoNeC βελτιώνουν την ικανότητα εξεύρεσης λύσεων από τις ενδυναμωμένες και αυτό-οργανωμένες ομάδες γειτονιάς· αποτελούν έναν χώρο όπου μπορεί κάποια/ος να εκφράσει την άποψή της/του και να μάθει και να εκπαιδευτεί στις διαφανείς και δίκαιες διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Η μέθοδος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις συνδιαμορφώνονται από όλες και από όλους. Η έμφαση σε ζητήματα που έχουν ως επίκεντρο τη γειτονιά επιτρέπει στα μέλη να βρουν καλύτερες λύσεις για να βελτιώσουν τις καθημερινές τους ζωές.
- Οι SoNeC δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου μπορεί να γεφυρωθεί το κενό ανάμεσα στο πολιτικό σύστημα και τις/τους πολίτες. Όπως έδειξαν οι κρίσεις των τελευταίων χρόνων, τις λύσεις μόνο μαζί μπορούμε να τις πετύχουμε. Με τα σωστά εργαλεία και την πάντοτε ανοιχτή πρόταση προς κάθε εμπλεκόμενη/ο, οι γειτόνισσες και οι γείτονες μπορούν να γίνουν πολιτικά όντα και να συνεισφέρουν τις ικανότητές τους στις προσπάθειες αντιμετώπισης των προκλήσεων που όλες και όλοι αντιμετωπίζουμε.
- Οι κάτοικοι μπορούν να βελτιώσουν τις διαλογικές τους ικανότητες και να ισχυροποιήσουν τις σχέσεις τους στη γειτονιά, μαθαίνοντας καλύτερα ο ένας την άλλη, μέσα και από τη συνδρομή της σοσιακρατικής κουλτούρας επικοινωνίας. Αυτό οδηγεί σε ένα αίσθημα του ανήκειν, καθώς και σε περισσότερη εμπιστοσύνη και αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων. Και γενικότερα, ενισχύει την αυτοπεποίθηση των πολιτών και οδηγεί σε μεγαλύτερη συν-ευθύνη, ως προϋπόθεση για την αντιμετώπιση τοπικών και παγκόσμιων ζητημάτων.
- Σε άλλα πλαίσια, όπου εφαρμόζεται η σοσιακρατία, αποδεικνύει ότι η δέσμευση και η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα τοπικά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα αυξάνονται σημαντικά, όπως αυξάνεται και η προθυμία τους να υποστηρίξουν μέτρα που ενδεχομένως να περιορίζουν τα προνόμιά τους, αλλά, ωστόσο, προωθούν έναν βιώσιμο τρόπο ζωής για όλα τα πλάσματα, τώρα και στο μέλλον.
- Οι SoNeC, περισσότερο από οποιαδήποτε εμπρόθετη κοινότητα (που συνέρχεται εξαιτίας συγκεκριμένων λόγων και περιστάσεων), βοηθούν την ενσωμάτωση ανθρώπων διαφορετικών ηλικιών, εθνοτικών και πολιτισμικών υποβάθρων. Κι αυτό γιατί δεν επιτρέπεται να αποκλειστεί κανένας και καμιά. Ο καθένας και η καθεμιά είναι γείτονας και γειτόνισσα σε κάποιο μέρος. Αυτή η ριζοσπαστικά συμπεριληπτική προσέγγιση είναι μεν σημαντικά πιο δύσκολη από τη δημιουργία κοινοτήτων αποτελούμενων από ανθρώπους με πανομοιότυπες αντιλήψεις, αλλά προσφέρει την ευκαιρία για μια πιο δίκαιη και επομένως πιο ανθεκτική κοινωνία.
- Υπάρχει ένας ξεκάθαρος θετικός αντίκτυπος στο επίπεδο των παραγόμενων γνώσεων και δεξιοτήτων. Οι SoNeC στοχεύουν στην οργάνωση επιμορφωτικών και υποστηρικτικών προγραμμάτων από επαγγελματίες ή δημόσιες αρχές για την επιμόρφωση των πολιτών. Επιπλέον, μέσα στο πλαίσιο των SoNeC, οι γειτόνισσες και οι γείτονες μαθαίνουν ο ένας από την άλλη με οργανωμένο τρόπο.

3.4 Στόχοι του εγχειρήματος SoNeC και διεθνείς πολιτικές στρατηγικές

Οι θεμελιώδεις αρχές του εγχειρήματος SoNeC είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με τις Ευρωπαϊκές αξίες, την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Η εφαρμογή των αρχών του εγχειρήματος SoNeC αφήνει χώρο σε κάθε επιμέρους SoNeC να συμπεριλάβει τους δικούς του στόχους, οι οποίοι υποστηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής και των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων στη γειτονιά του.

- **Οι Ευρωπαϊκές αξίες** (όπως αυτές συνοψίζονται στη [Συνθήκη της Λισαβόνας του 2007](#)): ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η ελευθερία, η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες.

*«Η Ευρωπαϊκή ένωση βασίζεται στις αρχές του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Αυτές οι αξίες είναι κοινές στα κράτη μέλη, σε μια κοινωνία στην οποία υπερισχύουν ο πλουραλισμός, η αρχή της μη διάκρισης, η ανοχή, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη και η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών».*²⁶

Όσον αφορά τα τρέχοντα διεθνή πλαίσια πολιτικής στρατηγικής, η προσέγγιση του εγχειρήματος SoNeC θα μπορούσε ενδεχομένως να επιφέρει αποτελέσματα που να σχετίζονται με τις ακόλουθες περιοχές, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται αποκλειστικά σε αυτές:

- **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία²⁷:** υποστηρίζοντας την οδό της κλιματικής ουδετερότητας, της κλιματικής προσαρμογής, της καθαρής ενεργειακής μετάβασης, ενός βιώσιμου ταξιδιωτικού συστήματος, καθώς επίσης και της Δίκαιης μετάβασης («κανείς και καμιά δε μένει πίσω») με συγκεκριμένες ενέργειες από τους πολίτες.
- **ΣΒΑ²⁸ (Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης – αναφορά του έτους 2022):**
 - ΣΒΑ 3 «Καλή υγεία και ευεξία»: περιορίζοντας την κατάρχηση του άγχους και της κατάθλιψης (σε ανοδική τροχιά, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19), καθώς και άλλων προβλημάτων ψυχικής υγείας μέσω της μείωσης της κοινωνικής απομόνωσης και της βελτίωσης της ευεξίας.
 - ΣΒΑ 5: «Έμφυλη ισότητα»: διασφαλίζοντας ίσα δικαιώματα για τις γυναίκες μέσα στους κύκλους γειτονιάς, ενθαρρύνοντας τη γυναικεία ηγεσία, θέτοντας ανοιχτά επί τάπητος ζητήματα ιδιαίτερης σημασίας για τις γυναίκες.
 - ΣΒΑ 10 «Ελάττωση των ανισοτήτων»: αποτρέποντας ενεργά τις διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής μέσα στους κύκλους γειτονιάς, καταστρώνοντας δράσεις βασισμένες στην αλληλεγγύη.
 - ΣΒΑ 11 «Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες»: κάνοντας τις πόλεις και τους ανθρώπινους οικισμούς συμπεριληπτικούς, ασφαλείς, ανθεκτικούς και βιώσιμους· για παράδειγμα, μέσω της ενεργού συμμετοχής των πολιτών σε καλοσχεδιασμένες μορφές αστικοποίησης, της δημιουργίας ανοιχτών χώρων, της ανάπτυξης υποδομών υψηλής ποιότητας, της ελάττωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της βελτίωσης της ικανότητάς μας να ανταποκρινόμαστε σε μελλοντικές κρίσεις.
 - ΣΒΑ 12 «Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή»: δουλεύοντας μαζί με τις διοικητικές αρχές για τη βελτίωση της επάρκειας των πόρων, τη μείωση των απορριμμάτων και της ρύπανσης και τον σχεδιασμό μιας νέας, κυκλικής οικονομίας.

- ΣΒΑ 16 «Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί»: (α) υποστηρίζοντας ενεργά τις προσπάθειες οικοδόμησης αποτελεσματικών, συμπεριληπτικών θεσμών – θεσμών που λογοδοτούν– σε όλα τα επίπεδα, (β) εξασφαλίζοντας ασφάλεια, συμπερίληψη και εμπιστοσύνη στο τοπικό επίπεδο, μέσω της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στην κοινότητα.

3.5 Ένα μοντέλο-πιθανό πρότυπο για τους Σοσιακρατικούς Κύκλους Γειτονιάς

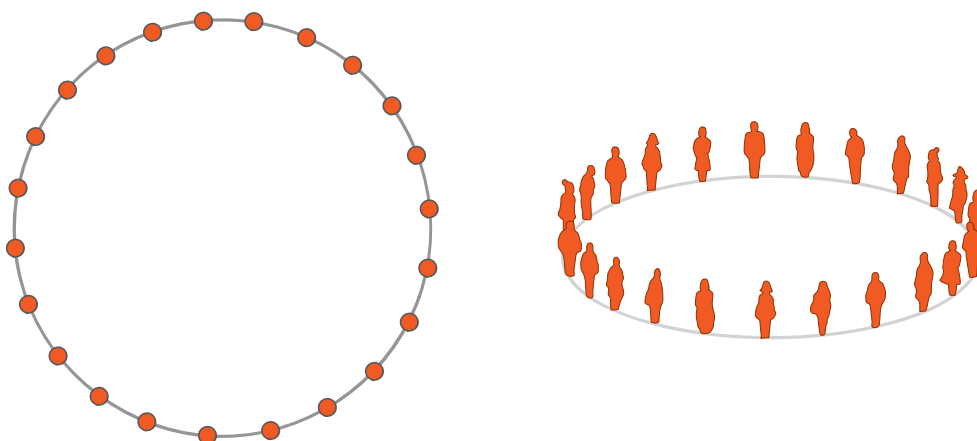
Σε αυτή την ενότητα, εξηγούμε μερικές γενικές προϋποθέσεις ενός μοντέλου που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως πρότυπο για τους SoNeC. Το πλαίσιο έχει σχεδιαστεί με βάση τα διδάγματα (όπως περιγράφηκαν παραπάνω) και τις εμπειρίες πολλών ανθρώπων, σε διάφορα συμμετοχικά project στην Ευρώπη και σε 370.000 κοινοβούλια γειτονιάς στην Ινδία. Το πλαίσιο αυτό είναι σχεδιασμένο προκειμένου να συναρθώσει και να δοκιμάσει στην πράξη ένα πρότυπο για την Ευρώπη, υπό συνθήκες που να είναι «αρκετά ασφαλείς ώστε να μπορούν» όλες και όλοι οι εμπλεκόμενοι «να το δοκιμάσουν».

Καλούμε τις/τους εκκινήτριες/ητές να δοκιμάσουν το μοντέλο και να συμμετάσχουν σε περαιτέρω ανταλλαγή γνώσεων, στα πλαίσια της οποίας θα μοιραστούν μεταξύ τους τις εμπειρίες, τις ιδέες τους, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν. Όλα αυτά, ελπίζοντας ότι οι SoNeC θα εξελίσσονται διαρκώς στις πιο αποτελεσματικές εκδοχές τους, δεδομένου ότι οι λύσεις μας οφείλουν να εξελίσσονται προκειμένου να μη γίνουν ξεπερασμένες και αναποτελεσματικές.

Αριθμός ατόμων, διαφορετικές ηλικίες

Οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς (SoNeC) ιδανικά περιλαμβάνουν 20-40 νοικοκυριά (με μία/έναν αντιπρόσωπο ανά νοικοκυριό) στην ίδια άμεση γειτονιά.

Ένας SoNeC περιλαμβάνει όλες τις γειτονισσες και τους γείτονες σε μια καθορισμένη περιοχή. Κάθε τελεία αντιπροσωπεύει ένα πρόσωπο που έχει εκλεγεί από το αντίστοιχο νοικοκυριό (οικογένεια, συντροφική σχέση, συγκατοικοί, άτομο) και έχει αποφασίσει να συμμετέχει τακτικά στις συναντήσεις του κύκλου.

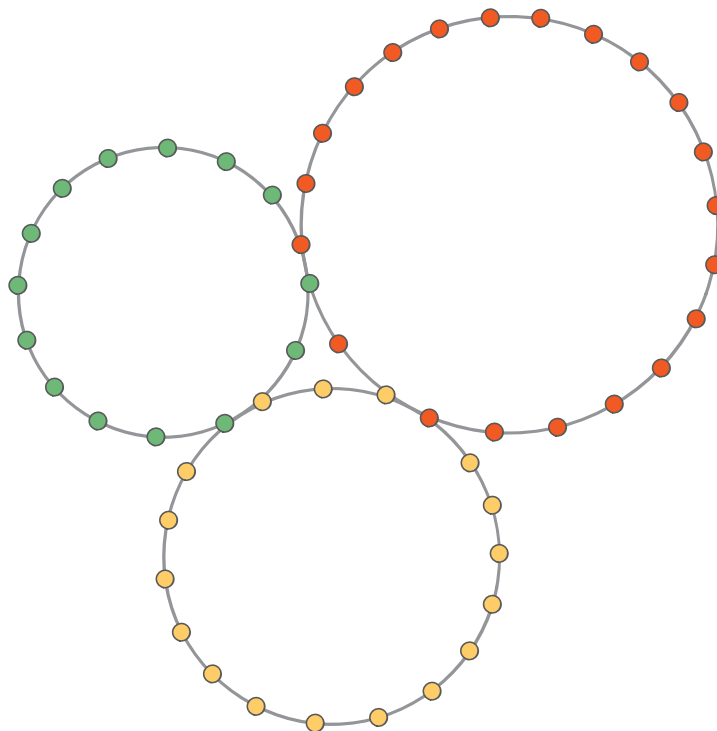

Εικόνα 1: Ένας SoNeC είναι μια συχνή συνάντηση γειτονισσών/γειτόνων με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων τους και την από κοινού δημιουργία project.

Διασύνδεση ηλικιακών κύκλων εντός του SoNeC (οριζόντιες συνδέσεις)

Κάθε SoNeC μπορεί να διαιρεθεί σε ηλικιακούς κύκλους· για παράδειγμα, παιδιά (6 - 12 έτη), νέες/οι (13 - 18 έτη) και ενήλικες (19+ έτη). Κάθε ηλικιακός κύκλος συνδέεται μέσω αντιπροσώπου με τους άλλους δύο ηλικιακούς κύκλους. Οι κύκλοι των παιδιών και των εφήβων θα πρέπει να υποστηρίζονται από εκπαιδευμένες/ους ενήλικες.

Όταν ξεκινά μια πρωτοβουλία SoNeC σε μια περιοχή, όλες και όλοι οι ενήλικες, οι νέοι/οι και τα παιδιά της γειτονιάς (20-40 νοικοκυριά) καλούνται να λάβουν μέρος σε ηλικιακούς κύκλους. Μία/ένας εκλεγμένη/ος αντιπρόσωπος από τον Κύκλο των ενηλίκων παρακολουθεί και υποστηρίζει τον Κύκλο των νέων, και ένα άλλο πρόσωπο υποστηρίζει τον Κύκλο των παιδιών, αλλά χωρίς να παίρνει αποφάσεις. Μία/ένας εκλεγμένη/ος αντιπρόσωπος από τον Κύκλο των παιδιών και μία/ένας από τον Κύκλο των νέων παρακολουθεί τον Κύκλο των Ενηλίκων, περίπτωση κατά την οποία το εκλεγμένο πρόσωπο συμμετέχει στη λήψη των αποφάσεων. Αυτή η οριζόντια διπλή σύνδεση διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις των νεότερων ανθρώπων δεν επηρεάζονται από τις/τους ενήλικες, και, ταυτόχρονα, ότι οι νεότεροι έχουν δικαίωμα λόγου σε ό,τι αφορά τις αποφάσεις του SoNeC.

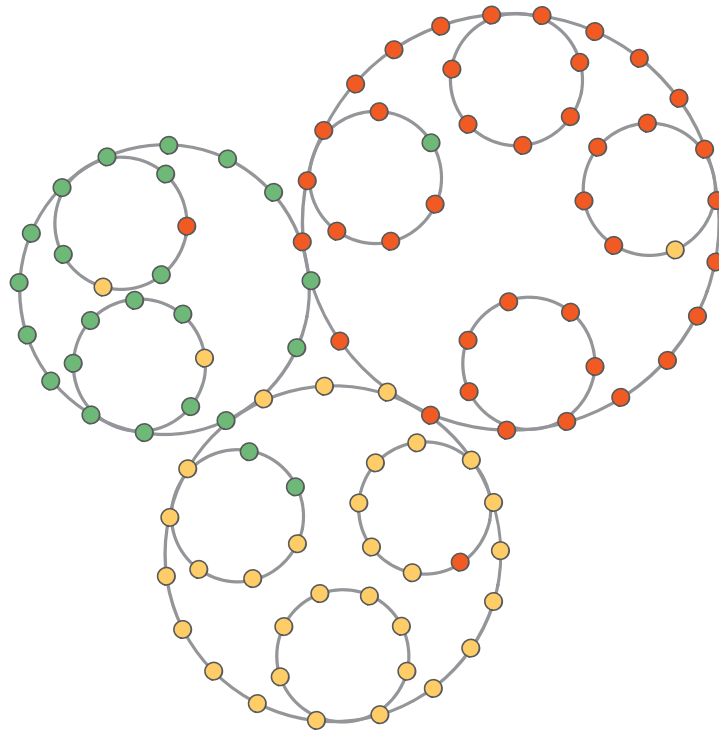

Εικόνα 2: Οι ηλικιακοί κύκλοι συνδέονται μεταξύ τους. Κάποιες/οι από τις/τους ενήλικες (κόκκινες τελείες), τις/τους νέες/ους (πράσινες τελείες) και τα παιδιά (κίτρινες τελείες) ανήκουν ταυτόχρονα σε δύο επιμέρους κύκλους, συνδέοντας αυτούς τους κύκλους οριζόντια.

Θεματικοί υπο-κύκλοι

Ένας SoNeC μπορεί να εγκαθιδρύσει θεματικούς υπο-κύκλους εντός του τομέα του (σφαίρα δράσης), ως απόρροια μιας ορισμένης ανάγκης ή ενός κοινού στόχου της γειτονιάς.

Μέσα σε κάθε SoNeC, μπορούν να υπάρχουν θεματικοί υπο-κύκλοι στους οποίους συμμετέχουν ενήλικες, νέες/οι και/ή παιδιά, ανάλογα με το εκάστοτε θέμα. Οι θεματικοί υπο-κύκλοι μπορούν να εφαρμοστούν σε όλους τους ηλικιακούς κύκλους. Για παράδειγμα, ένας κύκλος ηλικιωμένων μπορεί να συμπεριληφθεί ως υπο-κύκλος στην κυκλική δομή του κύκλου ενηλίκων.

Εικόνα 3: Οι θεματικοί κύκλοι μπορούν να περιλαμβάνουν ενήλικες (κόκκινες τελείες), νέες/ους (πράσινες τελείες), και παιδιά (κίτρινες τελείες), ανάλογα με το θέμα.

Ο υπο-κύκλος είναι ένα μέσο για τη διασφάλιση της υλοποίησης σημαντικών και χρονικά πιεστικών εργασιών. Ο υπο-κύκλος εργάζεται αυτόνομα και δίνει αναφορά στον SoNeC. Το ποια/ος θα φροντίσει για μια συγκεκριμένη δουλειά και θα αναλάβει τον ρόλο εκείνου του μέλους του κύκλου που είναι υπεύθυνο γι' αυτή τη δουλειά αποφασίζεται μέσω ανοιχτής ψηφοφορίας. Όλες και όλοι θα πρέπει να νιώθουν ότι συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα και ότι είναι πολύτιμες/οι για τον κύκλο. Το ιδανικό είναι όλες και όλοι να μπορούν να συνεισφέρουν με κάποιον τρόπο, ανάλογα με τις δεξιότητές τους. Η δουλειά μέσα στους υπο-κύκλους επιτρέπει σε όλες και όλους να είναι ενεργά μέλη και να αναλαμβάνουν ευθύνες· μερικές φορές, ακόμα και μικρά καθήκοντα βοηθούν ώστε οι άνθρωποι να αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα.

Παραδείγματα για θέματα υπο-κύκλων

- Υποστήριξη γονιών με μικρά παιδιά
- Ομάδα διάδρασης μεταξύ ηλικιωμένων ανθρώπων άνω των 70 ετών
- Συλλογική χρήση Ι.Χ. αυτοκινήτων και ποδηλάτων στη γειτονιά
- Κοινότητα μέριμνας για ανθρώπους με αντίστοιχες ανάγκες
- Οδηγίες για της χρήση του δρόμου ως παιδική χαρά
- Βιώσιμη παραγωγή τροφής και συλλογική κατανάλωση
- Μέριμνα για τη φύση και φύτευση δέντρων στους δρόμους
- Χτίσιμο ενός μικρού συλλογικού εκτροφείου πουλερικών
- Επιτροπή εορτασμού γενεθλίων
- Αμοιβαία εκμάθηση ικανοτήτων

Συχνότητα των συναντήσεων

Οι κύκλοι γειτονιάς συναντιούνται τακτικά (μία φορά κάθε εβδομάδα, κάθε δύο εβδομάδες ή κάθε μήνα) για να διαβουλευτούν και να πάρουν αποφάσεις για πράγματα που επηρεάζουν ευθέως την άμεση γειτονιά. Ο αριθμός των συναντήσεων εξαρτάται από τη δομή των SoNeC σε μια ορισμένη περιοχή. Εάν ένας SoNeC δημιουργήσει υπο-κύκλους με αντικείμενο ζητήματα λειτουργίας, οι υπο-κύκλοι αυτοί συνήθως συναντιούνται συχνότερα από τον Κύκλο. Ένας SoNeC χωρίς υπο-κύκλους ιδανικά πραγματοποιεί εβδομαδιαίες συναντήσεις προκειμένου να διασφαλίσει μια επιτυχημένη συμμετοχή.

Σοσιακρατική οργάνωση – η ευθύνη ως κοινή υπόθεση

Κάθε SoNeC θα πρέπει να οργανώνεται με τη σοσιακρατική μέθοδο οργάνωσης κύκλων. Κάθε κύκλος στη δομή θα πρέπει να έχει έναν σαφή τομέα (σφαίρα δράσης) και καθορισμένους ρόλους, και να χρησιμοποιεί τα ακόλουθα εργαλεία: καθορισμός ατζέντας, συντονισμός των συζητήσεων, ομόφωνη λήψη αποφάσεων, ανοιχτή ψηφοφορία, τήρηση πρακτικών. Τα μέλη κάθε κύκλου μοιράζονται τις ευθύνες και κατανέμουν τα καθήκοντα όπως κρίνεται απαραίτητο. Το πρόγραμμα επιμόρφωσης προσφέρει εργαστήρια πάνω στη λειτουργία της σοσιακρατικής ομαδικής δουλειάς.

Τομέας (σφαίρα δράσης), ζητήματα προς αντιμετώπιση

Τα ζητήματα με τα οποία αποφασίζει να καταπιαστεί ένας SoNeC ανακύπτουν από την κατάσταση της αντίστοιχης γειτονιάς, καθώς και τις ανάγκες και τους στόχους του Κύκλου. Τα ζητήματα μπορούν να αφορούν σε προσωπικές ή/και κοινές ανησυχίες ή προβληματισμούς, όπως είναι οι βελτιώσεις στο τοπικό σχολείο, τα όρια ταχύτητας στον δρόμο του άμεσου ενδιαφέροντός τους, η φύτευση και φροντίδα των δέντρων στον προαύλιο χώρο ενός οικιστικού συγκροτήματος, οι ανάγκες των νέων ανθρώπων, η μέριμνα για ηλικιωμένα και άρρωστα άτομα, η απώλεια θέσεων εργασίας, η ίδρυση μιας κοοπερατίβας ενέργειας, η συλλογική χρήση Ι.Χ. αυτοκινήτων, ένας κοινοτικός κήπος, η ανάγκη για παροχή νομικής βοήθειας, η συμμετοχή στις αποφάσεις των τοπικών διοικητικών αρχών, η διενέργεια φεστιβάλ κλπ.

Συνεχής μάθηση

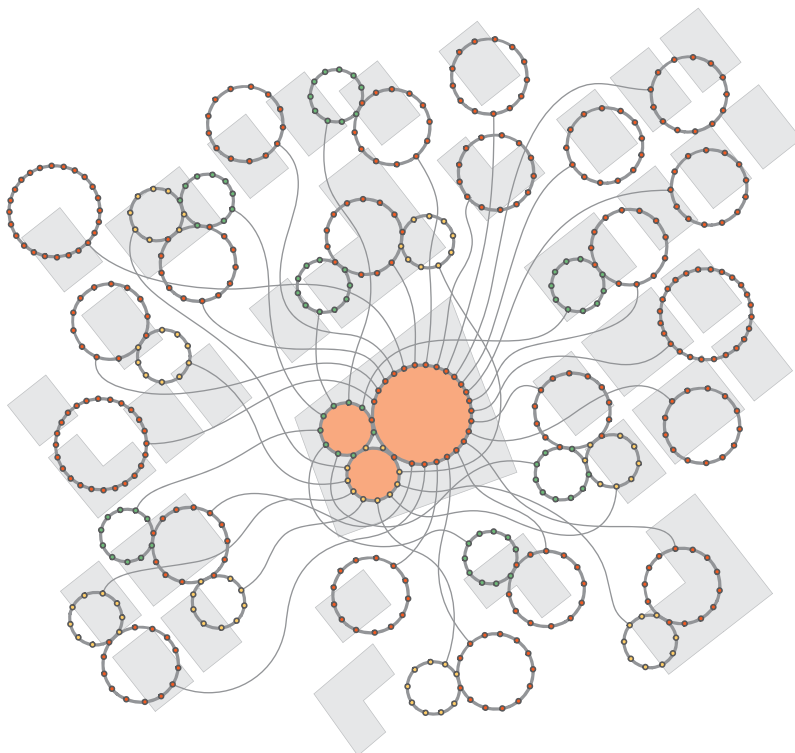
Οι SoNeC μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για πολιτική εκπαίδευση. Οι ενεργοί και ενημερωμένοι άνθρωποι διαθέτουν περισσότερη γνώση και είναι συχνά πιο ικανοί να παίρνουν καλές αποφάσεις για τη γειτονιά τους. Τα επιτυχημένα project και δράσεις πρέπει να ξεκινούν με μια φάση συλλογής πληροφοριών (διαμόρφωση εικόνας), μετά την οποία θα πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια και να συμφωνείται ένα συλλογικό όραμα για το μέλλον. Υπάρχουν πολλές/οι ειδικότητες, σε διάφορους τομείς, σε κάθε γειτονιά. Τα μέλη ενός τοπικού δικτύου SoNeC μπορούν να εργαστούν μαζί για να οργανώσουν προγράμματα επιμόρφωσης ή να μοιραστούν τεχνογνωσία μεταξύ τους.

Υποστήριξη από συντονίστριες/ιστές του εγχειρήματος SoNeC

Οι εκκινήτριες/ητές των SoNeC θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με μία/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC. Στο κεφάλαιο «Ο ρόλος της/του συντονίστριας/ιστή SoNeC» θα βρείτε περισσότερες λεπτομέρειες για τις/τους συντονίστριες/ιστές SoNeC, οι οποίες/οι δημιουργούν ένα υποστηρικτικό πρόγραμμα με επιμορφώσεις και πόρους προκειμένου να βοηθήσουν στην ίδρυση επιτυχημένων SoNeC.

Δημιουργώντας ένα δίκτυο SoNeC (κάθετες συνδέσεις)

Μόλις ο αριθμός των SoNeC σε μια ορισμένη περιοχή αρχίσει να μεγαλώνει, οι SoNeC αυτοί δημιουργούν έναν Δικτυακό Κύκλο. Κάθε ηλικιακός κύκλος γειτονιάς στέλνει μία/έναν αντιπρόσωπο στον αντίστοιχο ηλικιακό Δικτυακό κύκλο SoNeC (μονός κάθετος σύνδεσμος). Αυτή η διασύνδεση των επιμέρους SoNeC με άλλους SoNeC συνδέει περίπου 700 νοικοκυριά. Πρόκειται για κάτι που έχει μεγάλη σημασία για την από κοινού λήψη αποφάσεων αναφορικά με ζητήματα που επηρεάζουν αρκετές γειτονιές, την οργάνωση κοινών μαθημάτων επιμόρφωσης και την καλύτερη επικοινωνία με τις αρχές διοίκησης της πόλης. Σε αυτό το επίπεδο είναι που λαμβάνει χώρα η επαφή με πολιτικούς αντιπροσώπους. Ο Δικτυακός κύκλος μπορεί να στείλει μία/έναν αντιπρόσωπο στις δημόσιες συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και να εγκαθιδρύσει έτσι μια σύνδεση. Αυτή η παρουσία αρχικά θα εξυπηρετεί μια απλή ανταλλαγή πληροφοριών. Ωστόσο, σταδιακά μπορεί να εξελιχθεί σε μια οργανωμένη διαδικασία διαβούλευσης. Στόχος είναι να μπορέσουν οι εκλεγμένες/οι αντιπρόσωποι να αντιληφθούν τα ποιοτικά γνωρίσματα των κύκλων, να αυξηθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη, και, κατά συνέπεια, να καταστεί δυνατή μια όλο και μεγαλύτερη πραγματική συμμετοχή.

Εικόνα 4: Σε έναν Δικτυακό κύκλο SoNeC θα συνδεθούν έως και 20-40 SoNeC μιας τοπικής κοινότητας. Κάθε SoNeC και οι αντίστοιχοι ηλικιακοί κύκλοι του στέλνουν από ένα άτομο σε αυτόν τον συνδετικό κύκλο.

Δίκτυο σύγκλισης

Οι ενεργοί πολίτες συχνά εμπλέκονται με τοπικούς συλλόγους μέσω ποικίλων δραστηριοτήτων, όπως σπορ, αστικοί κήποι, θρησκευτικές κοινότητες ή σχολεία· έτσι, έχουν μεγάλη γνώση των τοπικών ζητημάτων και διατηρούν συνδέσεις με οργανώσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη της γειτονιάς. Αυτές οι συνδέσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την οικοδόμηση ενός [Δικτύου Συλλογικού Αντίκτυπου \(Collective Impact Network\)](#), όπως αυτό ονομάζεται, τόσο στην περιοχή όσο και πέραν αυτής. Πρόκειται για ένα δίκτυο αποτελούμενο από μέλη της κοινότητας, οργανώσεις και θεσμούς που, συνεργαζόμενα με τους τοπικούς SoNeC, μπορούν να προωθήσουν την ισοτιμία (ισότητα των ευκαιριών), μαθαίνοντας μαζί, ακολουθώντας κοινή πορεία και ενώνοντας τις δράσεις τους, για την επίτευξη πραγματικής αλλαγής.

Προσωπική ανάπτυξη

Το εγχείρημα SoNeC μάς ενθαρρύνει να ασχοληθούμε με την προσωπική μας εσωτερική ανάπτυξη, η οποία είναι αλληλένδετη με τη συλλογική κοινωνική και πολιτική μας ανάπτυξη. Για τον λόγο αυτό, «Οι Στόχοι Εσωτερικής Ανάπτυξης» έχουν διαμορφωθεί με βάση τους 17 στόχους βιωσιμότητας των Ηνωμένων Εθνών. Η υπεύθυνη δράση ξεκινά από την αλλαγή του παραδείγματος, της κοσμοθεωρίας και του συστήματος αξιών²⁹. Οι νέες αξίες που προκύπτουν μας βοηθούν αφενός να μετατρέψουμε, με συνειδητό τρόπο, τις «παγίδες της προόδου» σε λύσεις, και, εν συνεχεία, αυτές τις τελευταίες να τις διασπείρουμε, αφετέρου να πάψουμε να θεωρούμε τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο ως κάτι εξωτερικό. Από την άλλη, η προσωπική ανάπτυξη θα επιταχύνει την υιοθέτηση και τη σοφή εφαρμογή της στρατηγικής του εγχειρήματος SoNeC.

3.6 Πιθανές/οί Εκκινήτριες/ητές SoNeC

Για να ξεκινήσει κάτι καινούργιο, κάποια/ος πρέπει να πάρει την πρωτοβουλία. Το άτομο αυτό θα αναλάβει το ρίσκο –για λογαριασμό της κοινότητας– να χαράξει τα πρώτα βήματα και να πείσει τις/τους υπόλοιπες/ους να συμμετάσχουν. Η ανάληψη πρωτοβουλίας για συλλογική δράση είναι μια πράξη πολιτική³⁰. αυτό σημαίνει ότι τα άτομα που αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία ουσιαστικά αναλαμβάνουν την ευθύνη του δικού τους κόσμου-της-ζωής (lifeworld). Στην περίπτωση των SoNeC αναγνωρίσαμε τρεις διαφορετικούς φορείς δράσης που μπορούν να πάρουν την πρωτοβουλία:

A) ΜΚΟ και ήδη υπάρχουσες οργανώσεις

- ΜΚΟ όπως η Οικονομία για το κοινό καλό (Economy of the Common Good), η WWF, η GreenPeace, η Διεθνής αμνηστία, η ATTAC, η Pioneers of Change και άλλες διαθέτουν την τεχνογνωσία και τους πόρους ώστε να κινητοποιήσουν τις/τους πολίτες σε εντοπισμένες περιοχές.
- Οι ευρωπαϊκές και εθνικές κοινότητες και τα αντίστοιχα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως τοπικές εκκλησίες, τοπικοί αθλητικοί σύλλογοι και σχολεία, δημόσιες υπηρεσίες υγείας κλπ. συνιστούν τα σώματα και τις ομάδες στα οποία ανήκουν οι πολίτες, επειδή μέσα σε αυτά καλύπτουν τις ανάγκες τους.
- Επαγγελματίες, όπως υπεύθυνες/οι οργανωτικής ανάπτυξης, συντονίστριες/ιστές διαδικασιών, σχεδιάστριες/αστές αστικής ανάπτυξης, επιστήμονες και ερευνήτριες/ητές κλπ. μπορούν να συμπληρώνουν αλλά και να μεταμορφώνουν τους SoNeC.
- ΜΚΟ με έδρα τη γειτονιά, όπως η Caritas ή ο Ερυθρός Σταυρός προσφέρουν υπηρεσίες στην άμεση γειτονιά (Κοινότητες που μεριμνούν [Caring Communities]).

B) Τοπικές διοικητικές αρχές

- Πολιτικοί ευρωπαϊκών δήμων, όπως δήμαρχοι και μέλη τοπικών διοικήσεων και δημοτικοί σύμβουλοι έχουν τη δύναμη να επιφέρουν την αλλαγή.
- Άτομα που βρίσκονται στις ηγεσίες των διοικητικών υπηρεσιών, εκτελεστικές διευθύντριες/εκτελεστικοί διευθυντές και υπεύθυνες/οι υπάλληλοι εργάζονται πάνω στα πεδία όπου τα παγκόσμια προβλήματα συναντούν τα τοπικά.
- Συντονιστές υπερτοπικών προγραμμάτων όπως το LEADER και το Agenda21, καθώς και υπεύθυνες/οι περιοχής και κρατικές ή επαρχιακές διοικήσεις με αρμοδιότητα την ανάπτυξη είναι όλα τους υπεύθυνα για την επίτευξη ευρωπαϊκών και παγκόσμιων στόχων.

C) Πολίτες

- Όλες και όλοι Ευρωπαίοι πολίτες και κάτοικοι μπορούν να ξεκινήσουν έναν SoNeC, αφού αφενός συνιστούν πιθανά μέλη του, αφετέρου είναι εκείνες κι εκείνοι που πραγματικά γνωρίζουν τα εκάστοτε προβλήματα· προβλήματα που μπορούν να επιλυθούν καλύτερα μέσω της συνεργασίας γειτονιστών και γειτόνων. Οι πολίτες, λοιπόν, μπορούν να διαδώσουν και να υποστηρίξουν την ιδέα, και να ξεκινήσουν την υλοποίησή της από τα κάτω.
- Ήδη υπάρχοντα τοπικά εγχειρήματα με έδρα τη γειτονιά, όπως συμβιωτικές κοινότητες, οικο-χωριά, κοινοτικοί κήποι, κοοπερατίβες παραγωγής και διάθεσης τροφίμων, «πόλεις σε μετάβαση» κλπ. γνωρίζουν πώς να επιφέρουν την αλλαγή στο περιβάλλον τους, σύμφωνα προς τα πλαίσια των ΣΒΑ και των Ευρωπαϊκών αξιών.

A. Πρωτοβουλία από ΜΚΟ και ήδη υπάρχουσες πρωτοβουλίες

Στην Ινδία, οι κύκλοι γειτονιάς συχνά ξεκινούν από ΜΚΟ. Οι οργανώσεις αυτές δουλεύουν με τις κοινότητες, γνωρίζουν τους ανθρώπους και τα τοπικά προβλήματα. Έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση και διαθέτουν τεχνογνωσία γύρω από την οικοδόμηση κοινοτήτων. Στην Ευρώπη υπάρχουν επίσης ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στο τοπικό επίπεδο και δουλεύουν με τους ντόπιους ανθρώπους. Συχνά, διαθέτουν σφαιρική αντίληψη της επικρατούσας κατάστασης και επαφές με άλλες πρωτοβουλίες και οργανώσεις, καθώς επίσης και με πολιτικούς εκπροσώπους. Επιπροσθέτως, διαθέτουν εμπειρία στη χρήση επιχορηγήσεων.

Προκλήσεις που σχετίζονται με την εκκίνηση από ΜΚΟ

- Η έναρξη της πρωτοβουλίας από ΜΚΟ έχει ορισμένα αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα, αλλά συνεπάγεται και κάποιες προκλήσεις. Οι ινδικές γειτονοκρατικές πρωτοβουλίες χρειάστηκε να συνειδητοποιήσουν ότι ένα κίνημα που υποστηρίζεται και χρηματοδοτείται από διεθνείς ΜΚΟ θα σταματήσει μόλις σταματήσει η χρηματοδότηση. Οι ομάδες γειτονιάς μπόρεσαν να επιβιώσουν μόνο σε μέρη όπου οι υπάρχουσες οργανώσεις είχαν ένα μεγάλο τοπικό ενδιαφέρον για τον τρόπο λειτουργίας των γειτονιών, πχ. οι χριστιανικές κοινότητες στην πολιτεία Ταμίλ Ναντού της Ινδίας.
- Οι ΜΚΟ είναι συχνά συνυφασμένες με κάποιο ειδικό ζήτημα (όπως η υγειονομική περίθαλψη), και γι' αυτό συχνά κρίνονται μόνο με βάση αυτό. Μια ευρύτερη ατζέντα μπορεί να υπερβαίνει τον τομέα αρμοδιοτήτων τους, και να συναντήσει δυσκολίες τόσο από την ίδια την οργάνωση όσο και από τον πληθυσμό.
- Μπορεί επίσης να υπάρξει ανισορροπία στο εκάστοτε project group, σε περίπτωση που κάποια μέλη πληρώνονται (ΜΚΟ) και κάποια όχι (πολίτες). Αν τα μέλη μιας ΜΚΟ που δραστηριοποιείται σε μια γειτονιά δε διαμένουν κιόλας σε αυτή, τότε κατέχουν ένα status εξωτερικής/ού συμβούλου, γεγονός που τα τοποθετεί σε μια διαφορετική θέση μέσα στο αντίστοιχο project group. Εντούτοις, υπάρχει μεγάλη εμπειρία από τον χώρο της κοινοτικής εργασίας πάνω στο πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί το εν λόγω ζήτημα.
- Μια άλλη πρόκληση προέρχεται από τη σχέση ανάμεσα σε ορισμένες ΜΚΟ και το σύστημα των πολιτικών παρατάξεων. Όπως βλέπουμε στην Αυστρία, καθένα από τα μείζονα κόμματα διευθύνει τους δικούς του αθλητικούς ομίλους, έχει τα δικά του ασθενοφόρα και νηπιαγωγεία, χωρίζοντας έτσι τους ανθρώπους μεταξύ τους, ακόμα και στο επίπεδο της γειτονιάς. Είναι απολύτως θεμελιώδες οι SoNec να ξεκινούν από ΜΚΟ που δεν έχουν στενούς δεσμούς με κομματικές παρατάξεις.

Ως αποτέλεσμα των μελετών περίπτωσης που εξετάσαμε, μπορούμε να διατυπώσουμε τη γνώμη ότι όσες από τις ΜΚΟ δουλεύουν ήδη με βιώσιμο τρόπο πάνω στην υλοποίηση των ΣΒΑ και των Ευρωπαϊκών αξιών σε επίπεδο γειτονιάς είναι απολύτως κατάλληλες για να ξεκινήσουν έναν SoNeC. Καθεμιά οργάνωση οφείλει να είναι ανεξάρτητη, αλλά να διατηρεί επίσης και επαρκείς διασυνδέσεις με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και κυβερνητικές οργανώσεις.

B. Πρωτοβουλία από τοπικές διοικητικές αρχές και κυβερνητικές οργανώσεις (ΚΟ)

Αν ο δήμος αποφασίσει να ξεκινήσει ένα εγχείρημα SoNeC, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να βρει μια/έναν Συντονίστρια/ιστή SoNeC, και στη συνέχεια, να σχηματίσει έναν Κύκλο υλοποίησης (Κύκλος-Υ), ακολουθώντας τα ίδια βήματα που αναφέρθηκαν παραπάνω αναφορικά με τη δημιουργία του σχεδίου υλοποίησης. Το σχέδιο θα παρουσιαστεί στο δημοτικό συμβούλιο (τομέας, τοπικό γραφείο), θα βελτιωθεί και θα συμφωνηθεί. Κατόπιν αυτού, η υλοποίηση μπορεί να ξεκινήσει αμέσως.

Αν το υπάρχον δημοτικό συμβούλιο διστάζει να επιτρέψει μεγαλύτερη συμμετοχή και ανάληψη τοπικών αρμοδιοτήτων εκ μέρους των πολιτών, θα χρειαστεί να προηγηθεί μια διαδικασία μετάβασης. Είδαμε μια τέτοια διαδικασία μετάβασης σε μια από τις περιπτώσεις μελέτης που εξετάσαμε. Έτσι λοιπόν, για τον σκοπό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προσέγγιση του Δικτύου μεταβάσεων, προκειμένου για τη δημιουργία των κατάλληλων εκείνων συνθηκών για μια υγιή ανθρώπινη κουλτούρα που να ικανοποιεί τις ανάγκες μας για κοινοτική ζωή, βιοπορισμό και διασκέδαση (<https://transitionnetwork.org/>). Οι Κύκλοι μετάβασης και οι διαγενεακές αλληλεπιδράσεις μεταξύ του παλιού και του νέου αποτελούν βασικές κινητήριες δυνάμεις για τις διαδικασίες μετάβασης τόσο για τα άτομα όσο και για τις οργανώσεις. Αυτή η διαδικασία απαιτεί κάποιο χρόνο, αλλά όταν η τοπική διοίκηση αποτελείται από άτομα που υποστηρίζουν την αλλαγή, γίνεται πιο εύκολο για τον SoNeC να εξασφαλίσει μια ευνοϊκή απόφαση.

Προκλήσεις που σχετίζονται με την εκκίνηση από τις διοικητικές αρχές

- Συνήθως αυτά που θα πειστούν ότι οι SoNeC μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στην τοπική τους κοινότητα θα είναι μεμονωμένα μέλη της τοπικής Αρχής. Τα μέλη αυτά ίσως επιχειρήσουν να υποβάλουν μια πρόταση και να πείσουν άλλες παρατάξεις σχετικά με την προτεινόμενη ιδέα. Σε μια ευνοϊκή περίπτωση, θα κερδίσουν μια θετική απόφαση με πλειοψηφία. Ωστόσο, ο αγώνας για έγκριση από την τοπική Αρχή μπορεί να είναι μακρύς και δύσκολος. Μέσα από τις περιπτώσεις μελέτης που εξετάσαμε, ανακαλύψαμε ότι το σύστημα των πολιτικών παρατάξεων δεν είναι υποστηρικτικό απέναντι στην αλλαγή. Για παράδειγμα, επειδή οι κύκλοι γειτονιάς έχουν ξεκινήσει από την παράταξη της/ του δημάρχου, η αντιπολιτευόμενη παράταξη μπορεί, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, να αρνηθεί να τους υποστηρίξει.
- Αν δημιουργηθούν συσπειρώσεις (μπλοκ) για να νικηθεί ο αντίπαλος, η «παραταξιακή πειθαρχία» θα εμποδίσει τις/τους δημοτικούς συμβούλους από το να εκφράσουν τη γνώμη τους. Κάτι τέτοιο δε θα οδηγήσει σε μια «συμπεριληπτική προσέγγιση», όπως απαιτεί ένας SoNeC.
- Αν μεμονωμένες/οι γειτονισσες/γείτονες συμμετέχουν σε έναν SoNeC ως «μέλη μιας πολιτικής παράταξης», και γενικώς είναι απρόθυμες/οι να συμπεριλάβουν όλες τις απόψεις, αυτό μπορεί να οδηγήσει στη συμμετοχή μόνο όσων γειτονισσών/γειτόνων σχετίζονται με το μπλοκ της πλειοψηφίας. Σε αυτή την περίπτωση ο SoNeC χρησιμοποιείται καταχρηστικά για να ενισχυθεί μια συγκεκριμένη παράταξη. Είναι δουλειά της συντονίστριας ή του συντονιστή να έχει επίγνωση μιας τέτοιας δυναμικής.
- Το τρέχον πολιτικό σύστημα βασίζεται στην αντιπολίτευση. Υπάρχει το θεμελιώδες ερώτημα σχετικά με το πώς μπορεί να εφαρμοστεί μια συμπεριληπτική προσέγγιση, προσανατολισμένη στη γειτονιά, όταν, σε γενικές γραμμές, το ισχύον πολιτικό σύστημα βασίζεται στο ποιος χάνει και ποιος κερδίζει. Οι SoNeC συνιστούν μια συμπεριληπτική προσέγγιση, και ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να ενσωματωθούν απλώς στο υπάρχον πολιτικό σύστημα.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα για το πώς τα μέλη ενός δημοτικού συμβουλίου μπορούν να εργαστούν μαζί, εξασφαλίζοντας των ομοφωνία όλων των μελών³¹. Από τα παραδείγματα αυτά μαθαίνουμε πώς μια συμπεριληπτική προσέγγιση μπορεί να λειτουργήσει και με αρκετές κομματικές παρατάξεις.

Το αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης είναι ότι όλες/οι οι γειτόνισσες/γείτονες αισθάνονται ότι τις/τους συμπεριλαμβάνουν και ότι εργάζονται από κοινού. Το συνεργατικό πνεύμα εντός του δήμου ενισχύεται λοιπόν ιδιαίτερα από το δίκτυο των SoNeC.

Γ. Πρωτοβουλία από πολίτες

Αν ένα άτομο ή αρκετές/οι πολίτες μαζί πάρουν την πρωτοβουλία να ιδρύσουν έναν SoNeC, μπορούν κατά βάση να ακολουθήσουν το παράδειγμα της ίδρυσης πρωτοβουλίας πολιτών στο κεφάλαιο 4. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι σαφές ότι το μείζον ζητούμενο δε θα είναι η δημιουργία μια κοινότητας επί τούτω ή η αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, όπως συχνά συμβαίνει, αλλά η εμπλοκή όλων όσων ζουν εκεί. Ξανά εδώ θα χρειαστεί ένας κύκλος υλοποίησης, ώστε οι συμμετέχουσες/οντες να μάθουν τι σημαίνει ένας SoNeC, να διαμορφώσουν τους δικούς τους στόχους και το δικό τους πλαίσιο, προσαρμοσμένα στην περίπτωσή τους, και να καταρτίσουν ένα σχέδιο υλοποίησης που θα συμπεριλαμβάνει επίσης και το πώς θα αλληλεπιδρούν με τους πολιτικούς αντιπροσώπους. Το σχέδιο υλοποίησης θα παρουσιαστεί στις/στους πολίτες και τις τοπικές ΜΚΟ, προκειμένου να βελτιωθεί και να συμφωνηθεί. Στη συνέχεια, θα ενημερωθούν οι τοπικές διοικητικές αρχές. Τότε η υλοποίηση μπορεί να ξεκινήσει (βλ. επόμενο κεφάλαιο).

Προκλήσεις που σχετίζονται με την εκκίνηση από πολίτες

- Αν η τοπική Αρχή δε συμφωνεί με την υλοποίηση ενός SoNeC, τότε υπάρχει έλλειψη διαθέσιμων πόρων, και μόνο τομείς που δεν προσκρούουν πάνω στην τοπική Αρχή μπορούν να διαμορφωθούν για τους κύκλους γειτονιάς. Αν υπάρχει αλληλεπικάλυψη, θα πρέπει να υποβάλλεται αίτημα έγκρισης χωριστά για κάθε δραστηριότητα· κάτι τέτοιο όμως κάνει την ίδρυση SoNeC δυσκολότερη.
- Ακόμα και αν καταστεί δυνατό να επιτευχθούν βελτιώσεις μέσα από τις δραστηριότητες των κύκλων που να είναι ορατές στους πάντες –για παράδειγμα, στον τομέα της κοινωνικής δικαιοσύνης– η ευρύτερη επιτυχία των κύκλων παραμένει εξαρτημένη από την έγκριση των εκλεγμένων αντιπροσώπων.

Ωστόσο, μόλις οι κύκλοι εγκαθιδρυθούν, μπορούν να δρομολογήσουν και να επιταχύνουν μια διαδικασία μετάβασης.

4. Πώς υλοποιείται ένας SoNeC

Όταν ο δρόμος έχει καθαρίσει από τα εμπόδια και το project group είναι έτοιμο να ξεκινήσει, υπάρχουν αρκετοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να υλοποιηθεί ένας SoNeC. Δεν υπάρχει ένα μοντέλο υλοποίησης που «να κάνει για όλους». Το κύριο μέλημα είναι η προσήλωση στις αρχές του εγχειρήματος SoNeC, κι αυτές μπορούν να εφαρμοστούν και να διαφυλαχθούν με μια σειρά από τρόπους, ανάλογα με την κάθε περίπτωση. Οι δυνατότητες υλοποίησης που περιγράφονται εδώ είναι το αποτέλεσμα των ευρημάτων των μελετών περίπτωσης που εξετάσαμε, των πολύπλευρων εμπειριών των ινδικών κοινοβουλίων γειτονιάς και πολυάριθμων διαδικασιών υλοποίησης της Σοσιακρατικής Μεθόδου Οργάνωσης Κύκλου (ΣΜΚ) στην Ευρώπη.

4.1 Ρόλοι εντός της διαδικασίας υλοποίησης

Στο πλαίσιο της διαδικασίας υλοποίησης διακρίνουμε τέσσερις διαφορετικούς ρόλους, καθένας από τους οποίους συνεισφέρει σημαντικά στην επιτυχία:

- Συντονίστρια/ιστής SoNeC
- Οργανώτρια/ωτής γειτονιάς
- Υπεύθυνο μέλος κύκλου
- Γειτόνισσες και γείτονες

Καθένας από αυτούς έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά, και συνεπάγεται διαφορετικές λειτουργίες και καθήκοντα, στις διάφορες φάσεις της διαδικασίας.

Ο ρόλος της/του συντονίστριας/ιστή SoNeC

Μια/ένας συντονίστρια/ιστής SoNeC είναι μια/ένας ειδικός, που γνωρίζει το εγχείρημα SoNeC, και κατευθύνει τη διαδικασία υλοποίησης σε μια γειτονιά ή περιοχή.

Κάθε φορά που συμβαίνει μια αλλαγή σε ένα υπάρχον σύστημα, δημιουργούνται μέσα στο σύστημα αυτό εντάσεις, που θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη και να αντιμετωπιστούν, προκειμένου να μπορεί η αλλαγή να βιωθεί θετικά από τους πάντες ή τουλάχιστον από τις/τους περισσότερες/ους μέσα στο σύστημα. Είναι επομένως σημαντικό και βοηθητικό αυτή η διαδικασία αλλαγής να συνοδεύεται από μία/έναν εξωτερική/ό ειδικό, τουλάχιστον στην αρχική της φάση. Η/ο συντονίστρια/ιστής SoNeC είναι μια/ένας ικανή/ός σύμβουλος που διαθέτει εμπειρία στις διαδικασίες αλλαγής και έχει την απαραίτητη γνώση ώστε να μπορέσει να συνοδεύσει τους εμπλεκόμενους ανθρώπους στην πορεία τους προς τον επιθυμητό στόχο.

Μια/ένας συντονίστρια/ιστής SoNeC θα πρέπει να συνδέεται με άλλες/ους συντονίστριες/ιστές SoNeC και άλλες/ους συμμάχους προκειμένου για την υλοποίηση Σοσιακρατικών Κύκλων Γειτονιάς σε μια περιοχή, και να υποστηρίζουν υπάρχουσες κοινότητες και δίκτυα που είναι πρόθυμα να ξεκινήσουν έναν SoNeC. Η/ο συντονίστρια/ιστής SoNeC μπορεί να είναι αμειβόμενη/ος επαγγελματίας ή εθελόντρια/οντής και μπορεί να δρα ως εκκινήτρια/ητής και πρώτη/ος οργανώτρια/ωτής ή να επικεντρώνεται στην υποστήριξη τοπικών οργανωτ(ρι)ών σε μια ορισμένη γειτονιά, διδάσκοντας συγκεκριμένες δεξιότητες.

Οι συντονίστριες/ιστές SoNeC διαδραματίζουν ενεργό ρόλο από τα πρώιμα στάδια εκκίνησης των Σοσιακρατικών Κύκλων Γειτονιάς είτε μέσω της διαδικασίας εξάπλωσης των SoNeC σε μια πόλη ή περιοχή είτε μέσω της διατήρησης και επέκτασης σε περιοχές όπου οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς αποτελούν ήδη νόρμα.

Εξηγούμε τον σημαντικό αυτό ρόλο της/του συντονίστριας/ιστή SoNeC από την άποψη της αποστολής, των στόχων και της προσφοράς που συνεπάγεται, αλλά και των ικανοτήτων/προσόντων που πρέπει να επιδεικνύει το αντίστοιχο άτομο. Οι συντονίστριες/ιστές SoNeC θα πρέπει να σε θέση να καθοδηγήσουν τη διαδικασία υλοποίησης σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι άνθρωποι με γνήσιο κίνητρο να συνεισφέρουν στην ίδρυση SoNeC σε μια περιοχή, από κοινού με τις αντίστοιχες οργανώσεις και τις/τους πολίτες.

Αποστολή μιας/ενός Συντονίστριας/ιστή SoNeC

Η επιτυχημένη δουλειά των Συντονιστ(ρι)ών SoNeC θα συμβάλει σε μια Ευρώπη όπου θα ζούμε σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές αξίες, και έναν κόσμο όπου θα έχουμε επιτύχει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης για το έτος 2030 ή τους επόμενους από αυτούς.

Στόχοι και προσφορά μιας/ενός συντονίστριας/ιστή SoNeC:

- Παρέχει συμβουλές σε βασικά ηγετικά στελέχη, σε άτομα που λαμβάνουν αποφάσεις, σε άτομα που χτίζουν κοινότητες και οργανώσεις στην πόλη ή την περιοχή.
- Συνοδεύει τις διαδικασίες υλοποίησης των SoNeC μιας περιοχής, από το ξεκίνημα μέχρι τη σταθερή τους λειτουργία.
- Προσφέρεται να επιμορφώσει τοπικές/ούς οργανώτριες/ωτές γειτονιάς, προκειμένου να μπορέσουν να υλοποιήσουν soNeC.
- Οργανώνει επιμορφώσεις πάνω στις αρχές των SoNeC, τις Ευρωπαϊκές αξίες και τους ΣΒΑ για όλες τις γειτονισσες και τους γείτονες.
- Συντονίζει τις συναντήσεις τοπικών ομάδων ενόσω αυτές δημιουργούν σοσιακρατικούς κύκλους γειτονιάς, καθώς και τις συναντήσεις τόσο κύκλων γειτονιάς όσο και άλλων συνασπισμένων πρωτοβουλιών καθώς αυτές αναπτύσσουν μοτίβα σύγκλισης στο δίκτυο γειτονιάς της (διοικητικής) περιοχής τους. (Οι συνασπισμένες πρωτοβουλίες μπορούν να περιλαμβάνουν ομάδες πολιτών, επιχειρήσεις ή ΜΚΟ, φιλανθρωπικές οργανώσεις, θρησκευτικές ομάδες, τοπικές διοικητικές αρχές κλπ.)

Ικανότητες/προσόντα που πρέπει να έχει μια/ένας συντονίστρια/ιστής SoNeC:

- Εμπειρία ως εκκινήτρια/ητής στη διαδικασία οργάνωσης της δικής της/του γειτονιάς (ή μιας άλλης γειτονιάς, όπου παρέχει τη βοήθειά της/του)
- Κατανόηση της Γειτονοκρατίας
- Κατανόηση της Σοσιακρατίας και έμπρακτη εφαρμογή της από τη θέση της σοσιακρατικής/ού συντονίστριας/ιστή, επιμορφώτριας/τη και συμβούλου
- Κατανόηση των Βασικών αρχών των Κοινών
- Κατανόηση των ΣΒΑ και των Ευρωπαϊκών αξιών
- Κατανόηση των δεξιοτήτων καθημερινής ζωής και της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής
- Πίστη στις ικανότητες όλων των ανθρώπων όντων και κατανόηση του γεγονότος ότι έχουμε ανάγκη από όλα τα διαφορετικά τους ταλέντα
- Δεξιότητες οργάνωσης κοινότητας
- Δεξιότητες συμβουλευτικής και εξοικείωση με τη συνεργασία με άτομα που κατέχουν ηγετικές θέσεις σε τοπικές αρχές, επιχειρήσεις, ΜΚΟ, δίκτυα ακτιβιστ(ρι)ών, τοπικές ομάδες δράσης πολιτών, κλπ.
- Ικανότητα να εργάζεται σε ομάδα και να την καθοδηγεί υπηρετώντας την εκάστοτε διαδικασία
- Γνώση του πώς να λάβει ουσιαστική επιμόρφωση και υποστήριξη σε όλες τις πτυχές του μοντέλου SoNeC αν η προσωπική της/του γνώση και εμπειρία δεν επαρκούν

Ο ρόλος της/του Οργανώτριας/τή γειτονιάς

Για να στηθεί ένα εγχείρημα SoNeC σε μια γειτονιά, χρειάζεται μια αρχική ομάδα ή άτομο. Η/ο οργανώτρια/τής ή οι Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς διασφαλίζουν ότι όλες/οι οι κάτοικοι της αντίστοιχης γειτονιάς λαμβάνουν προσωπική πρόσκληση να έρθουν στις εκδηλώσεις γειτονιάς, όπως εορτασμοί και συναντήσεις κύκλων, καθώς επίσης και στις επιμορφώσεις του εγχειρήματος SoNeC.

Η/ο οργανώτρια/τής γειτονιάς

- Συμμετέχει στις πρώτες επιμορφώσεις του εγχειρήματος SoNeC στην περιοχή
- Οικοδομεί τις πρώτες σχέσεις με όλες τις γειτόνισσες και τους γείτονες σε μια επιλεγμένη περιοχή
- Οργανώνει τις πρώτες εκδηλώσεις προκειμένου οι άνθρωποι να γνωριστούν μεταξύ τους και ενημερώνει τις/τους γειτόνισσες/γείτονες γύρω από το πρόγραμμα των SoNeC
- Κρατά ενημερωμένους τους πάντες, σχετικά με όλες τις δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας στησίματος
- Δέχεται καθοδήγηση από τους Κύκλους υλοποίησης
- Γνωρίζει τις/τους άλλες/ους Οργανώτριες/ές γειτονιάς στη συνάντηση του
- Δικτύου SoNeC

Ο ρόλος του υπεύθυνου μέλους κύκλου

Κάθε ενεργός SoNeC περιλαμβάνει αρκετούς ρόλους και αρμοδιότητες που αφορούν τις δραστηριότητες και τις αποστολές που αποφασίζει να υλοποιήσει ο συγκεκριμένος SoNeC. Οι δραστηριότητες θα προκύψουν, με ομόφωνη απόφαση, μέσα από τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί από τις γειτόνισσες και τους γείτονες.

- Όταν η αποστολή είναι ξεκάθαρη, ένα από τα μέλη κύκλου εκλέγεται με ανοιχτή ψηφοφορία από όλα τα μέλη του κύκλου.
- Αν χρειάζονται περισσότερες γειτόνισσες και γείτονες για την εκπλήρωση των αποστολών, τότε δημιουργείται ένας υπο-κύκλος υπό την καθοδήγηση του εγχειρήματος SoNeC. Η/ο οργανώτρια/ωτής του υπο-κύκλου (καθοδηγήτρια/ηγητής) μπορεί να ονομάζεται και «Υπεύθυνη/ος».

Ο ρόλος της γειτόνισσας/του γείτονα

Κάθε άτομο που ζει σε ένα ορισμένο μέρος είναι μια γειτόνισσα/ένας γείτονας, και ως εκ τούτου, ένα πιθανό μέλος ενός SoNeC.

- Κάθε γειτόνισσα/γείτονας καλείται στις εκδηλώσεις και τις συναντήσεις κύκλων των αντίστοιχων SoNeC.
- Κάθε νοικοκυριό θα πρέπει να εκπροσωπείται από τουλάχιστον ένα άτομο στον αντίστοιχο ηλικιακό SoNeC ή σε κάποιον από τους υπο-κύκλους.
- Όλα τα παιδιά και οι νέοι σε ένα νοικοκυριό θα πρέπει να παρακολουθούν τις συναντήσεις που αφορούν τις δικές τους ηλικιακές ομάδες.
- Ορισμένες γειτόνισσες και γείτονες μπορούν επιπρόσθετα, ή εναλλακτικά, να λάβουν μέρος σε έναν ή περισσότερους υπο-κύκλους του αντίστοιχου εγχειρήματος SoNeC.

Ως μέλος ενός κύκλου ή ενός θεματικού υπόκυκλου για μια συγκεκριμένη ηλικία, μπορεί να βάλει καθένας και κάθε μια τα δικά του/της θέματα στην ατζέντα, να συναποφασίσει σε όλα τα θέματα της ατζέντας, να αναλάβει καθήκοντα και να συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες. Εάν μια γειτόνισσα ή ένας γείτονας δεν μπορεί ή δεν θέλει να λάβει μέρος στις συναντήσεις, θα πρέπει να συμμετέχει σε άλλες εκδηλώσεις και δραστηριότητες του SoNeC όσο το δυνατόν συχνότερα.

4.2 Τα γενικά βήματα για την εκκίνηση ενός SoNeC

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζουμε λεπτομερώς τη διαδικασία υλοποίησης. Η διαδικασία αυτή καθοδηγείται από μια/έναν πιστοποιημένη/ο Συντονίστρια/ιστή SoNeC και τον Κύκλο υλοποίησης (Κύκλος-Υ) μιας ορισμένης περιοχής, που μαζί ολοκληρώνουν την υλοποίηση του εγχειρήματος SoNeC σε εκείνη την περιοχή. Υπάρχουν τρεις εναλλακτικές επιλογές για την έναρξη μιας διαδικασίας υλοποίησης. Παρακάτω, εξηγούμε αυτές τις τρεις εναλλακτικές μορφές εκκίνησης ενός εγχειρήματος SoNeC.

- A. ▶ Τοπική οργάνωση με σκοπό την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων και ισχυρές διασυνδέσεις με την κοινότητα ή συνασπισμός οργανώσεων με έμφαση στους ΣΒΑ ή παρόμοιους ολιστικούς στόχους
▶ **ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ**
- B. Πρωτοβουλία κάποιας κωμόπολης ή πόλης για τη δημιουργία SoNeC σε ολόκληρη την περιοχή στην οποία αντιστοιχεί μια ορισμένη κοινότητα
▶ **ΕΚΚΙΝΗΣΗ από τις ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**
- Γ. Προσωπική πρωτοβουλία πολιτών, που καλούν τις γειτόνισσες και τους γείτονές τους να ξεκινήσουν έναν Σοσιακρατικό Κύκλο Γειτονιάς για τις/τους ίδιες/ιους
ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ

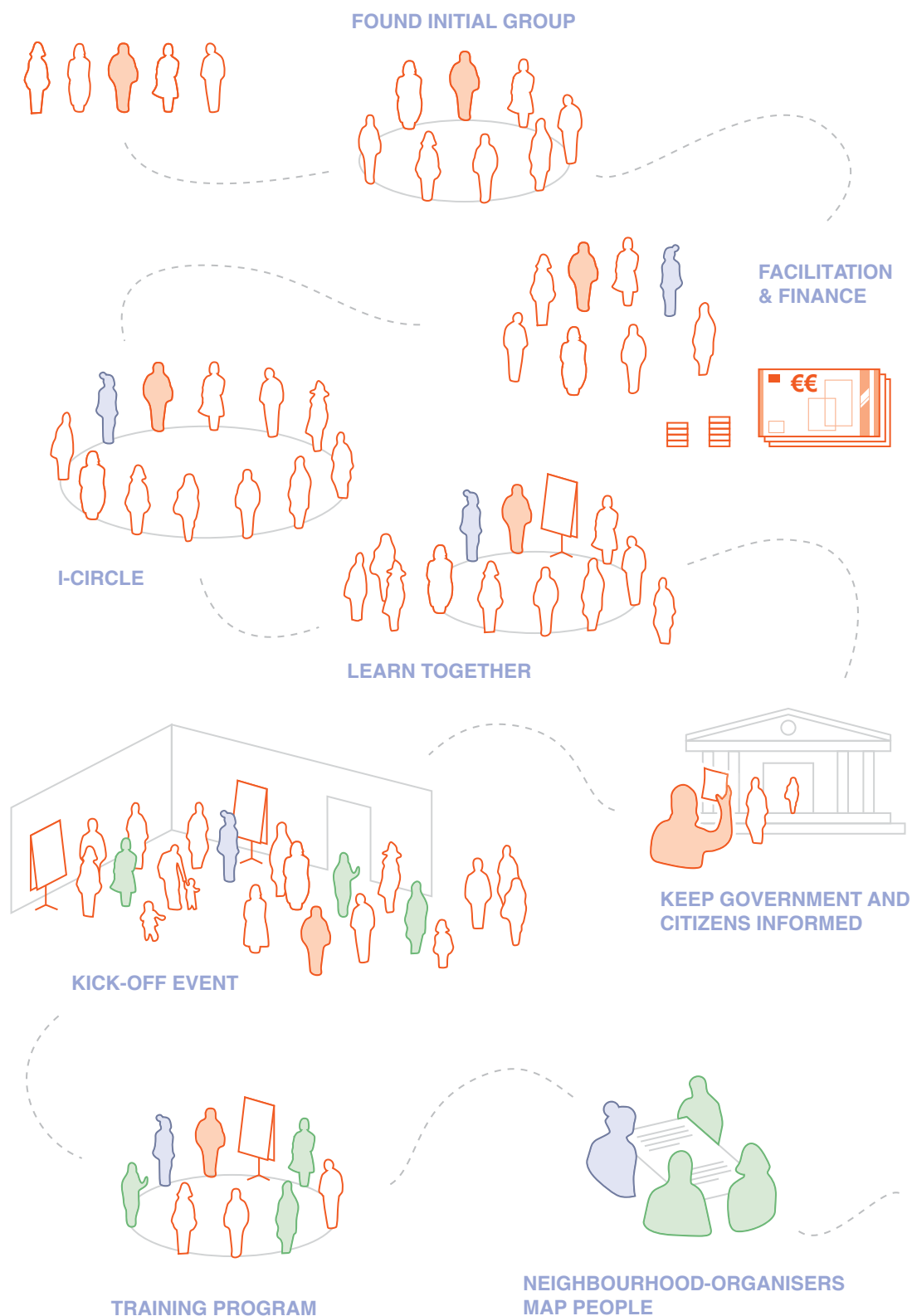
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ως μεμονωμένη/ος πολίτης, μπορεί να επιθυμείτε να ξεκινήσετε με τη δική σας γειτονιά (Γ.). Αυτό αργότερα μπορεί να οδηγήσει σε ΕΚΚΙΝΗΣΗ (Α.).

Παρακάτω παρουσιάζουμε τον τρόπο υλοποίησης ενός εγχειρήματος SoNeC στις εξής περιπτώσεις: Α) ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ, Β) ΕΚΚΙΝΗΣΗ από τις ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ και Γ) ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ.

4.3 Α. ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ

Αναπτύσσοντας τη διαδικασία υλοποίησης για μια ευρύτερη περιοχή

Αν είστε ένας εθνικός συνασπισμός οργανώσεων ή ένας συνασπισμός οργανώσεων μιας ευρύτερης περιοχής με έμφαση στους ΣΒΑ, ή μια τοπική οργάνωση με σκοπό την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων και ισχυρές διασυνδέσεις με την κοινότητα, ξεκινήστε εδώ.

Εικόνα 5:

Αρχική διαδικασία για την
ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ

- εκκινήτρια/ητής
- μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC
- Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς

FOUND INITIAL GROUP ... σχηματίζετε μια ομάδα υποστήριξης ευρύτερης περιοχής

Ως εκκινήτρια/ητής χαρτογραφείτε την περιοχή δράσης σας, που μπορεί να είναι ένα χωριό, μια συγκεκριμένη περιοχή, μια πόλη ή μια ευρύτερη περιοχή, προκειμένου να βρείτε το πεδίο επικέντρωσης των αρχικών προσπαθειών σας. Σε αυτή τη διαδικασία θα βρείτε τους ανθρώπους που επιθυμούν να υποστηρίξουν την ιδέα σας προσωπικά. Ιδρύστε την αρχική ομάδα μαζί τους.

FINANCE ... μεριμνήστε για τους υπολογισμούς και τα οικονομικά

Ως αρχική ομάδα, θα πρέπει να αναπτύξετε και συμφωνήσετε πάνω σε ένα οικονομικό μοντέλο για την υλοποίηση. Αν το μοντέλο σας περιλαμβάνει εξωτερική χρηματοδότηση:

- Ενημερώστε τις τοπικές πηγές χρηματοδότησης για το εγχείρημα SoNeC, τα παραδείγματα και τις εναλλακτικές δυνατότητες υιοθέτησής του
- Κάντε αίτηση για μία ή περισσότερες επιχορηγήσεις ή/και συμβάσεις.
- Διαπραγματευτείτε κάποια σύμβαση με τις δημοτικές αρχές αν το θεωρείτε κατάλληλο.

FACILITATION ... βρείτε μια/έναν συντονίστρια/ιστή SONEC

Το μοντέλο σας θα πρέπει να διευκρινίζει τη θέση των συντονιστ(ρι)ών των SoNeC, και συγκεκριμένα, το αν τα άτομα αυτά συμμετέχουν ως::

- Ανεξάρτητες/οι επαγγελματίες
- Εθελόντριες/εθελοντές ή
- Εργαζόμενες/οι συνεργαζόμενων οργανώσεων

Το μοντέλο σας μπορεί να χρησιμοποιεί και τους τρεις τύπους ή μόνο έναν από αυτούς. Μπορείτε επίσης να αλλάξετε το μοντέλο σας.

I-CIRCLE ... βρείτε τους κατάλληλους ανθρώπους και ιδρύστε έναν Κύκλο υλοποίησης

Μαζί με τη/τον Συντονίστρια/ιστή SoNeC μπορείτε τώρα να αναγνωρίσετε πιθανά μέλη για τον Κύκλο υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων ντόπιων κατοίκων ή ομάδων με επιρροή, καθώς και άλλες/ους συμμάχους. Ο Κύκλος υλοποίησης αποτελείται από 10 – 12 ανθρώπους από όσους περισσότερους τομείς της περιοχή σας γίνεται.

LEARN TOGETHER ... μάθετε περισσότερα για τους SoNeC μαζί με τη/τον συντονίστρια/ιστή SoNeC

- Ο Κύκλος υλοποίησης ξεκινά με ενημέρωση σχετικά με το εγχείρημα, τα παραδείγματα και τις εναλλακτικές δυνατότητες υιοθέτησής του. Μέσα από τη φάση αυτή, θέτει/δημιουργεί/καθορίζει
- α) τους σκοπούς της υλοποίησης (ΓΙΑΤΙ θα υλοποιηθεί το εγχείρημα SoNeC σε αυτή την περιοχή)
 - β) τη χαρτογράφηση υπαρχόντων δικτύων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και των ειδικών και των project που δραστηριοποιούνται στην περιοχή
 - γ) τη δομή (αριθμός και οριοθέτηση γειτονιών, ηλικιακοί κύκλοι) και τους τρόπους σύνδεσης όλων των επιμέρους SoNeC σε ένα Δίκτυο SoNeC
 - δ) τους τομείς των Κύκλων γειτονιάς, τις περιοχές ευθύνης τους και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων
 - ε) τη διαδικασία μέσω της οποίας μπορούν οι γειτόνισσες και οι γείτονες να εμπλακούν, καθώς και τη διαδικασία εύρεσης των Οργανωτ(ρι) ών γειτονιάς
 - στ) το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης των Οργανωτ(ρι) ών γειτονιάς και των Γειτονισσών/Γειτόνων
 - ζ) τον οδικό χάρτη της υλοποίησης (χρονοδιαγράμματα, ορόσημα)

KEEP GOVERNMENT AND CITIZENS INFORMED ... κρατήστε, ως κοινοπραξία ΜΚΟ, τόσο τις τοπικές διοικητικές αρχές όσο και τις/τους πολίτες καλά ενημερωμένους/ους

Το σχέδιο υλοποίησης θα παρουσιαστεί στην κοινοπραξία των ΜΚΟ, τις/τους πολίτες και τις τοπικές διοικητικές αρχές, προκειμένου να βελτιωθεί και να συμφωνηθεί. Εσείς, ως ΜΚΟ, ξεκινάτε την υλοποίηση, όπως έχει αποφασιστεί στο σχετικό σχέδιο, και κρατάτε τόσο την τοπική Αρχή της πόλης όσο και τις/τους πολίτες ενήμερους/ους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

KICK-OFF EVENT ... η πρώτη εκδήλωση περιοχής λαμβάνει χώρα ως «εναρκτήριο γεγονός», με τη συμμετοχή όλων των κατοίκων

Βάσει της διαδικασίας που προβλέπει ο Κύκλος-Υ, μπορούν να οργανωθούν διάφορες εκδηλώσεις για να εμπλακούν όσες/οι περισσότερες/οι πολίτες γίνεται, όπως πχ. μια εναρκτήρια εκδήλωση, διαλέξεις, περφόρμανς, εργαστήρια, «παγκόσμιο καφέ» κλπ. Μέσα από αυτές και από άλλες δραστηριότητες θα βρείτε τις/τους πρώτες/ους οργανώτριες/ωτές γειτονιάς. Μέσα από τις εναρκτήριες εκδηλώσεις μπορούν να κληθούν στο πρόγραμμα επιμόρφωσης όλες/οι ενδιαφερόμενες/οι γειτονίσσες/γείτονες.

TRAINING PROGRAM ... τα προγράμματα επιμόρφωσης διεξάγονται για τις/τους οργανώτριες/ωτές γειτονιάς και τις/τους ενδιαφερόμενες/ους γειτονίσσες/γείτονες

Ο Κύκλος υλοποίησης χαρτογραφεί τις πρωτοβουλίες και τους συλλόγους της περιοχής. Πιθανότατα θα υπάρχουν ήδη ορισμένες ομάδες που προσπαθούν να επιλύσουν τα ίδια προβλήματα για τα οποία θέλουν και οι SoNeC, επίσης, να δημιουργήσουν λύσεις, όπως πρωτοβουλίες πόλεων σε μετάβαση, κοοπερατίβες παραγωγής και διάθεσης τροφίμων, ομάδες συλλογικής χρήσης Ι.Χ. αυτοκινήτων κλπ. Τα άτομα αυτά μπορούν να αποτελέσουν τις/τους πρώτες/ους Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς, όπως μπορούν και να χρησιμοποιήσουν την τεχνογνωσία τους για να ξεκινήσουν ένα εγχείρημα SoNeC στην περιοχή επιρροής τους, αλλά και να προσελκύσουν και άλλες/ους στην επιμόρφωση.

Ο Κύκλος υλοποίησης δημιουργεί και διεξάγει ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης για Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς και Γειτονίσσες/Γείτονες, χτισμένο πάνω στους διαθέσιμους πόρους (προϋπάρχουσα τεχνογνωσία) της περιοχής ή της πόλης.

Τα προγράμματα επιμόρφωσης μπορούν, για παράδειγμα, να είναι:

- Σοσιακρατικός συντονισμός και ομαδική δουλειά

- Δεξιότητες καθημερινής ζωής και επικοινωνιακές δεξιότητες (μέθοδοι επίλυσης των διαφορών)

- Δεξιότητες οργάνωσης κοινότητας

- Επιμόρφωση για τους ΣΒΑ και τις Ευρωπαϊκές αξίες

Οι ενδιαφερόμενες/οι γειτονίσσες/γείτονες θα κλείσουν θέση στο πρόγραμμα επιμόρφωσης ή θα έρθουν στις πρώτες συναντήσεις των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς.

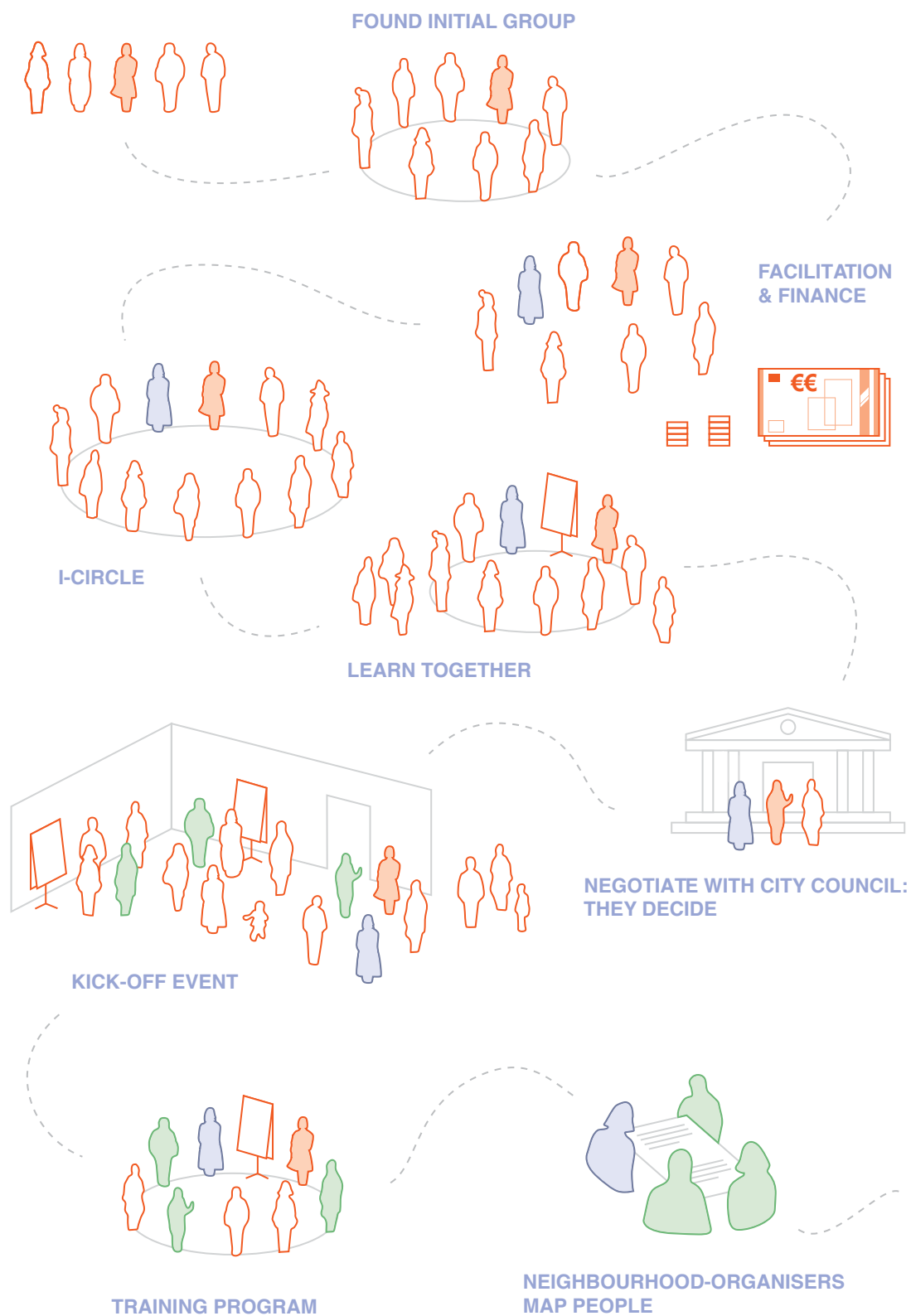
NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... Οι Οργανώτριες/ωτές SoNeC χαρτογραφούν τους ανθρώπους που έχουν ενεργό συμμετοχή στη γειτονιά

Εσείς σχηματίζετε την ομάδα των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς και εκείνες/οι υλοποιούν τα βήματα των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς, όπως αυτά περιγράφονται στο Γ. ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ.

4.4 Β. ΕΚΚΙΝΗΣΗ από τις ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Αναπτύσσοντας μια διαδικασία υλοποίησης για μια πόλη ή κωμόπολη

Αν εργάζεστε για κάποια Δημοτική Αρχή ή πιστεύετε ότι μπορείτε να εδραιώσετε μια ισχυρά θετική σχέση με τη Δημοτική Αρχή, σχετικά εύκολα, ξεκινήστε εδώ.

Εικόνα 6: Αρχική διαδικασία για την ΕΚΚΙΝΗΣΗ από τις ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- εκκινήτρια/ητής
- μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC
- Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς

FOUND INITIAL GROUP ... σχηματίζετε μια ομάδα υποστήριξης ευρύτερης περιοχής

Ως το αρχικό άτομο σε ένα δημοτικό συμβούλιο ή άλλη διοικητική Αρχή, μιλήστε στις/ους υπόλοιπες/ους και βρείτε πρόσωπα που θα υποστηρίξουν την ιδέα σας. Μαζί με εμπνευσμένα άτομα από το σώμα της τοπικής Αρχής, μπορείτε να ιδρύσετε την αρχική ομάδα που θα χαράξει τα πρώτα βήματα.

FACILITATION ... βρείτε μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC

Ως άτομο ή ομάδα που παίρνετε πρωτοβουλία στην πόλη σας, πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να μάθετε περισσότερα για το Εγχείρημα SoNeC. Αν αποφασίσετε να προχωρήσετε, ζητήστε από μια/έναν Συντονίστρια/ιστή SoNeC να σας υποστηρίξει δίνοντάς σας πληροφορίες για την όλη διαδικασία και το πώς να ξεκινήσετε.

FINANCE ... μεριμνήστε για τους υπολογισμούς και τα οικονομικά

Αν είναι απαραίτητη εξωτερική χρηματοδότηση:

Πρώτα δημιουργείτε ένα επιχειρηματικό μοντέλο για την υλοποίηση των SoNeC, και μαζί με τη Δημοτική Αρχή υποβάλλετε αιτήσεις χρηματοδότησης. Κάθε αίτηση περιλαμβάνει μια σύμβαση μεταξύ της Δημοτικής Αρχής και της/του Συντονίστριας/ιστή SoNeC.

I-CIRCLE ... βρείτε τους κατάλληλους ανθρώπους και ιδρύστε έναν Κύκλο υλοποίησης

Μόλις εγκριθεί η χρηματοδότηση, εσείς, ως εκκινήτρια/ητής, μαζί με τη Συντονίστρια/ιστή SoNeC, αναγνωρίζετε πιθανά μέλη και δημιουργείτε έναν Κύκλο υλοποίησης για όλη την πόλη, ο οποίος αποτελείται από 10 – 12 ανθρώπους, που είναι

- αντιπρόσωποι από την αρχική ομάδα
- εκλεγμένες/οι πολίτες
- εκλεγμένα ενδιαφερόμενα μέρη (πχ. εκπρόσωποι κάποιας εκκλησίας, ντόπιες/οι γιατροί, διευθύντριες/διευθυντές σχολείων)
- η/ο δήμαρχος
- η/ο διευθύντρια/υντής της διοικητικής υπηρεσίας που είναι υπεύθυνη για τη συμμετοχή των πολιτών
- και η συντονίστρια/ιστής SoNeC

LEARN TOGETHER ... μάθετε περισσότερα για τους SoNeC μαζί με τη/τον συντονίστρια/ιστή SoNeC

- Ο Κύκλος υλοποίησης ξεκινά με ενημέρωση σχετικά με το εγχείρημα, τα παραδείγματα και τις εναλλακτικές επιλογές υιοθέτησής του. Μέσα από τη φάση αυτή, δημιουργεί/θέτει/καθορίζει
- α) τους στόχους της υλοποίησης (ΓΙΑΤΙ θα υλοποιηθεί το εγχείρημα SoNeC)
 - β) τη χαρτογράφηση του υπάρχοντος δικτύου σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και των ειδικών και των project που δραστηριοποιούνται στην πόλη
 - γ) τη δομή (περιοχές, επίπεδα, ηλικιακοί κύκλοι), καθώς και τον χώρο μέσα στην πόλη όπου θα διασυνδεθεί το Δίκτυο SoNeC
 - δ) τους τομείς των Κύκλων γειτονιάς, τις περιοχές ευθύνης τους και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων
 - ε) τη διαδικασία μέσω της οποίας μπορούν οι γειτονισσες και οι γείτονες να εμπλακούν, καθώς και τη διαδικασία εύρεσης των Οργανωτ(ρι) ών γειτονιάς
- στ) το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης των Οργανωτ(ρι) ών γειτονιάς και των Γειτονισσών/Γειτόνων
- ζ) τον οδικό χάρτη της υλοποίησης (χρονοδιαγράμματα, ορόσημα)

NEGOTIATE WITH CITY COUNCIL: THEY DECIDE ...

Ο Κύκλος υλοποίησης διαπραγματεύεται τη διαδικασία με το δημοτικό συμβούλιο, της πηγές χρηματοδότησης, τις/τους συμμάχους και τις/τους ντόπιες/ους και προσαρμόζει το σχέδιο ακολούθως. Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την πρόταση. Εφόσον αυτό δώσει την εντολή, η φάση της υλοποίησης ξεκινά.

KICK-OFF EVENT ... η πρώτη εκδήλωση περιοχής λαμβάνει χώρα ως «εναρκτήριο γεγονός», με τη συμμετοχή όλων των κατοίκων

Ξεκινήστε να υλοποιείτε την αποφασισμένη διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει μια εναρκτήρια εκδήλωση, που ως σκοπό έχει να εμπλέξει όσες/ους περισσότερες/ους πολίτες γίνεται. Μέσα από αυτές και από άλλες δραστηριότητες θα βρείτε τις/τους πρώτες/ους οργανώτριες/ωτές γειτονιάς.

TRAINING PROGRAM ... τα προγράμματα επιμόρφωσης διεξάγονται για τις/τους οργανώτριες/ωτές γειτονιάς και τις/τους ενδιαφερόμενες/ους γειτόνισσες/γείτονες

Για τα προγράμματα επιμόρφωσης, βλ. παραπάνω ...

NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... Οι Οργανώτριες/ωτές SoNeC χαρτογραφούν τους ανθρώπους που έχουν ενεργό συμμετοχή στη γειτονιά

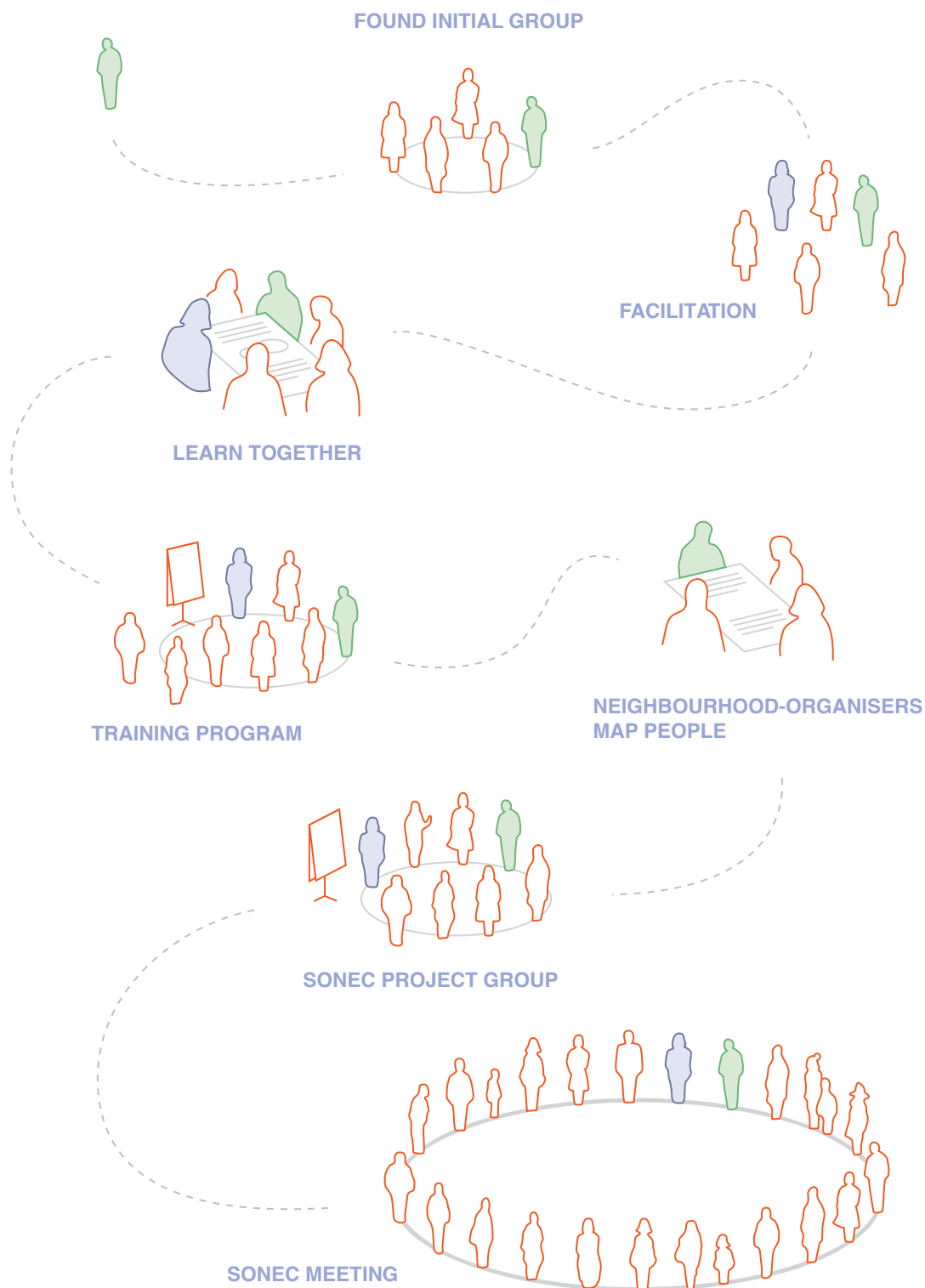
Εσείς σχηματίζετε την ομάδα των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς και εκείνες/οι υλοποιούν τα βήματα των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς, όπως αυτά περιγράφονται στο Γ. ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ.

4.5 C. ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΠΟΛΙΤΕΣ

Αναπτύσσοντας μια διαδικασία υλοποίησης για τη γειτονιά σας

Αν είστε μια/ένας ενεργός, καλά δικτυωμένη/ος πολίτης που πιστεύει ότι είναι ικανή/ός να ιδρύσει ένα ισχυρό κίνημα και έχετε μια καλή σχέση με τη Δημοτική Αρχή, ξεκινήστε εδώ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Αν ξεκινήσετε με τη γειτονιά σας (Γ.), αυτό μπορεί αργότερα να οδηγήσει σε μια ΕΚΚΙΝΗΣΗ από ΜΚΟ που αφορά μια ευρύτερη περιοχή (Α.).

Εικόνα 7: Η διαδικασία υλοποίησης ενός μεμονωμένου SoNeC

● μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC
● Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς

FOUND INITIAL GROUP ... σχηματίστε μια ομάδα υποστήριξης ευρύτερης περιοχής

Ως άτομο ή ομάδα που παίρνετε πρωτοβουλία στη γειτονιά ή την πόλη σας, μπορείτε να πάρετε τον ρόλο των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς. Ως πρώτο βήμα, θα πρέπει να σχηματίσετε μια αρχική ομάδα και μαζί να μάθετε περισσότερα για το Εγχείρημα SoNeC.

FACILITATION ... βρείτε μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC

Αν είστε πεπεισμένες/οι ότι το εγχείρημα SoNeC μπορεί να επιφέρει την απαραίτητη διαδικασία αλλαγής στη γειτονιά και την πόλη σας, καλέστε μια/έναν συντονίστρια/ιστή SoNeC.

LEARN TOGETHER ... μάθετε περισσότερα για τους SoNeC μαζί με τη/τον συντονίστρια/ιστή SoNeC

Αυτή/ός μπορεί να σας εξηγήσει τη διαδικασία, και μαζί της/του μπορείτε να σχεδιάσετε τα πρώτα βήματα της διαδικασίας. Έτσι θα ξέρετε πώς να ξεκινήσετε.

TRAINING PROGRAM ... τα προγράμματα επιμόρφωσης διεξάγονται για τις/τους οργανώτριες/ωτές γειτονιάς και τις/τους ενδιαφερόμενες/ους γειτονισσες/γείτονες

Μαζί με τη Συντονίστρια/ιστή, μπορείτε να δημιουργήσετε ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης για τις/τους Οργανώτριες/ωτές, ώστε αυτές/οί να μάθουν για τις τέσσερις βασικές δραστηριότητες ενός SoNeC:

1. κοινωνικοποιούμεστε μαζί
2. υλοποιούμε αναπτυξιακά project
3. μαθαίνουμε μαζί
4. επιλύουμε μαζί τα προβλήματα που έχουμε αναγνωρίσει

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα επιμόρφωσης, βλ. παραπάνω στο Α).

NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... Οι Οργανώτριες/ωτές SoNeC χαρτογραφούν τους ανθρώπους που έχουν ενεργό συμμετοχή στη γειτονιά

Έχοντας την υποστήριξη των Συντονιστ(ρι)ών SoNeC, μπορείτε να ξεκινήσετε μια τοπική διαδικασία χαρτογράφησης. Χαρτογραφείτε όλους τους ανθρώπους που έχουν ενεργό συμμετοχή και όλα τα project που δραστηριοποιούνται στη γειτονιά σας.

SONEC PROJECT GROUP ... για κάθε συγκεκριμένο SoNeC δημιουργείται ένα project group

Then you can invite all these identified projects and engaged people to start a project group in your Τότε, μπορείτε να προσκαλέστε όλα τα project που έχετε εντοπίσει και όλους τους ανθρώπους με ενεργό συμμετοχή να ξεκινήσουν ένα project group στη γειτονιά σας. Αν κάποια μέλη της αρχικής σας ομάδας ζουν σε διαφορετικές γειτονιές, μπορείτε να ξεκινήσετε να υλοποιείτε τους SoNeC σε δύο ή τρεις γειτονιές παράλληλα, και να αλληλοϋποστηρίζετε μεταξύ σας κατά τη διάρκεια αυτού του πρώτου σταδίου.

Τα μέλη του project group σας μαθαίνουν το πρόγραμμα υλοποίησης του SoNeC από τη Συντονίστρια/ιστή SoNeC ή από τον Κύκλο-Υ της ευρύτερης περιοχής, στις περιπτώσεις ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ Α. και Β. Τα μέλη αυτά μαθαίνουν να εργάζονται ως σοσιακρατική ομάδα, και να δημιουργούν το δικό τους σχέδιο για τον εκάστοτε SoNeC (σε συμφωνία με τον Κύκλο-Υ ευρύτερης περιοχής). Μέσα από τη διεξαγωγή των δικών τους εναρκτήριων εκδηλώσεων, όπως φεστιβάλ δρόμου, συλλογικά τραπέζια και άλλες εορταστικές εκδηλώσεις στις αντίστοιχες γειτονιές τους, μαθαίνουν να κατανέμουν τις αρμοδιότητες και να συμπεριλαμβάνουν όλες και όλους τους γείτονες.

SONEC MEETING ... το project group οργανώνει τόσο τις πρώτες συναντήσεις των SoNeC όσο και άλλες, μεταγενέστερες

Όταν στη γειτονιά λειτουργεί ένας στέρεος Κύκλος υλοποίησης γειτονιάς, που έχει καλούς κοινωνικούς δεσμούς με τις/τους περισσότερες/ους γειτόνισσες/γείτονες και τα μέλη του έχουν την απαραίτητη βασική εκπαίδευση ενός SoNeC, τότε τα μέλη αυτά καλούν κάθε νοικοκυριό να συνεισφέρει μια/έναν αντιπρόσωπο, και πραγματοποιούν την επίσημη έναρξη του SoNeC τους με τις πρώτες τους συναντήσεις.

Μέσα από τις πρώτες συναντήσεις είναι πιθανόν ...

- να παρουσιάσουν μια σύντομη εκδοχή του εγχειρήματος SoNeC και των δυνατοτήτων που αυτό συνεπάγεται για τη γειτονιά
- να αναγνωρίσουν προβλήματα ή ενδιαφέροντα των γειτονισσών/γειτόνων
- να προσδιορίσουν τους αρχικούς τους στόχους και να δημιουργήσουν δραστηριότητες
- να μελετήσουν την ιστορία της γειτονιάς, ιδιαίτερα γεγονότα, πολύ σημαντικά πρόσωπα του παρελθόντος
- να χαρτογραφήσουν τις/τους κατοίκους στο παρόν και να συζητήσουν την πιθανή δομή των κύκλων των ενηλίκων, των νέων και των παιδιών
- να δημιουργήσουν υπο-κύκλους για συγκεκριμένες εργασίες και να εμπλέξουν περισσότερες γειτόνισσες και γείτονες
- να αναλύσουν τους πόρους, τις γνώσεις και την τεχνογνωσία όσον αφορά τις Ευρωπαϊκές αξίες και τους ΣΒΑ ώστε να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένες επιμορφώσεις
- να χαρτογραφήσουν το δίκτυο των οργανώσεων, των θεσμών και των εγχειρημάτων στα οποία εμπλέκονται και κάποιες/οι από τις γειτόνισσες και τους γείτονες, και να συζητήσουν γι' αυτό
- να οργανώσουν επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες κοινωνικοποίησης για όλες τις γειτόνισσες και τους γείτονες, εορταστικές δραστηριότητες και επιμορφώσεις
- να βρουν τρόπους να εμπλέξουν όλες και όλους τους γείτονες όλων των ηλικιών στην κυκλική δομή της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και να επιλύσουν προβλήματα μαζί ...

Με τη βοήθεια των Συντονιστ(ρι)ών SoNeC, ο Κύκλος υλοποίησης αξιολογεί τη λειτουργία των πιλοτικών σας προγράμμάτων SoNeC, βάσει προσυμφωνημένων παραμέτρων. Αν χρειάζεστε περισσότερη υποστήριξη, χρησιμοποιήστε τον Κύκλο υλοποίησής σας.

4.6. Το Δίκτυο SoNeC

Αν έχετε καταφέρει να υλοποιήσετε τα πρώτα βήματα ενός SoNeC με έναν από τους τρόπους που περιγράφηκαν παραπάνω, μπορείτε να δρομολογήσετε άμεσα ενέργειες δικτύωσης. Για τον σκοπό αυτό, ζητήστε από όλες/ους τις/τους Οργανώτριες/ωτές γειτονιάς των πιλοτικών SoNeC της περιοχής σας να δημιουργήσουν ένα κύκλο αφιερωμένο στην ανταλλαγή εμπειριών και την αμοιβαία προσφορά υποστήριξης μεταξύ των μελών του. Αυτός ο κύκλος Οργανωτ(ρι)ών μπορεί να καθοδηγείται από την/τον Συντονίστρια/ιστή SoNeC ή άλλα μέλη του Κύκλου-Υ. Αυτό το βήμα είναι σημαντικό προκειμένου να υποστηριχθεί η αρχική φάση και να ξεκινήσουν να υλοποιούνται όλοι οι σχεδιασμένοι SoNeC.

Παράλληλα με τον κύκλο των Οργανωτ(ρι)ών γειτονιάς, που έχει τα δικά του καθορισμένα καθήκοντα, κάθε SoNeC εκλέγει μια/έναν αντιπρόσωπο με ανοιχτή ψηφοφορία, προκειμένου να χτιστεί ο κύκλος του δικτύου SoNeC, από τους 20 – 30 SoNeC της αντίστοιχης περιοχής. Βήμα προς βήμα, και αφορμώμενες/οι από τις ανάγκες κάθε επιμέρους SoNeC, οι εν λόγω αντιπρόσωποι ξεκινούν να οργανώνουν δραστηριότητες που αφορούν ολόκληρη την περιοχή, υπό την παρακολούθηση του Κύκλου-Υ και σε άμεση επαφή με τις τοπικές διοικητικές αρχές. Ο Κύκλος του Δικτύου SoNeC θα οργανώσει προγράμματα συνεχούς μάθησης και ανάπτυξης. Τα εν λόγω προγράμματα θα περιλαμβάνουν την εκπαίδευση στους ΣΒΑ και τις Ευρωπαϊκές αξίες, αλλά και σε άλλες θεματικές, που είναι επίσης σημαντικές για την υλοποίηση των απαραίτητων διαδικασιών αλλαγής. Επιπλέον, γειτόνισσες και γείτονες από διαφορετικούς κύκλους μπορούν να συμμετάσχουν και σε προγράμματα επιμόρφωσης άλλων οργανώσεων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στη συνεργασία μεταξύ γειτονιών.

Μετά τη φάση της υλοποίησης, ο Κύκλος-Υ θα μετατραπεί σε κύκλο παρακολούθησης, που θα υποστηρίζει τα διαδοχικά ξεκινήματα νέων SoNeC στην αντίστοιχη πόλη ή περιοχή. Αν, μετά από τα πρώτα επιτυχημένα δείγματα, η τοπική Αρχή είναι πρόθυμη να συνεργαστεί ως εταίρος, τότε όλοι οι κύκλοι του δικτύου SoNeC μπορούν να στείλουν μια/έναν εκλεγμένη/ο αντιπρόσωπο σε έναν κύκλο παρακολούθησης, όπου πολίτες και εκπρόσωποι της τοπικής διοίκησης θα μπορέσουν να διαβουλευτούν.

5. Πιθανός αντίκτυπος του εγχειρήματος SoNeC

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ του εγχειρήματος SoNeC σε ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΠΙΚΟ

Η εφαρμογή των SoNeC στους δήμους και τις κωμοπόλεις αναμένεται να αυξήσει την κοινωνική συνοχή, την εμπιστοσύνη και την αλληλεγγύη μεταξύ γειτονισμών/γειτόνων, να ελαττώσει την κοινωνική απομόνωση και τις αντιπαραθέσεις, να χτίσει σχέσεις μεταξύ των γειτονισμών/γειτόνων και να τις/τους επιφορτίσει με την ευθύνη της συμμετοχής τους στην προώθηση των Ευρωπαϊκών αξιών και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον, οι SoNeC υπερασπίζονται την αρχή της μη διάκρισης. Το εγχείρημα SoNeC αναμένεται να συμβάλει στη μείωση του αισθήματος μοναξιάς και αβοηθητότητας, γεγονός που, με τη σειρά του, μπορεί να συμβάλει στην τόνωση της σωματικής και ψυχικής υγείας. Επίσης, συνδράμει στην απόκτηση ικανοτήτων. Μέσα από το εγχείρημα SoNeC, προσδοκούμε επίσης να αυξήσουμε τη συμμετοχή των πολιτών στο τοπικό επίπεδο, καθώς οι άνθρωποι θα διαθέτουν πια τα κατάλληλα μέσα, δίκτυα και ευκαιρίες προκειμένου να συνεισφέρουν στην επίλυση των προβλημάτων τους. Αυτό, τελικά, θα οδηγήσει στην οικοδόμηση ανθεκτικών κοινοτήτων.

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ του εγχειρήματος SoNeC σε ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Μεσοπρόθεσμα, το εγχείρημα SoNeC μπορεί να υλοποιηθεί σε μια ολόκληρη περιοχή. Οποιαδήποτε περιοχή LEADER³² ή Agenda 21³³ μπορεί να το ξεκινήσει. Οι προσπάθειες που σχετίζονται με την προστασία του κλίματος, όπως οι προσπάθειες μείωσης της εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και άλλοι δημόσιοι στρατηγικοί στόχοι μπορούν να υποστηριχθούν μέσα από πρωτοβουλίες πολιτών, όπως κοοπερατίβες παραγωγής και διάθεσης τροφίμων, κοινοτικοί κήποι και συν-οικιστικές κοινότητες. Η πρωτοβουλία μας, που φέρνει κοντά –μέσα στις γειτονιές τους– όλες/ους τις/τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ήδη συμμετέχουν σε τέτοιες καινοτόμες πρωτοβουλίες σε επίπεδο περιοχής, θα αναβαθμίσει αποφασιστικά τη συμμετοχή των πολιτών, και επιπλέον, θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους.

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ του εγχειρήματος SoNeC σε ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το εγχείρημα SoNeC λειτουργεί σύμφωνα προς τις Ευρωπαϊκές αξίες και τα Θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και προς τους ΣΒΑ. Είμαστε βέβαιες/οί ότι οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στη διάδοση και την υλοποίηση όλων των παραπάνω.

Προσδοκούμε ότι οι Σοσιακρατικοί Κύκλοι Γειτονιάς (SoNeC) ως μια ευρωπαϊκή εκδοχή των κοινοβουλίων Γειτονιάς θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση των Ευρωπαϊκών αξιών και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Οι SoNeC θα συμβάλουν σε συμπεριφορικές αλλαγές μέσα από το μίσθια της γνώσης και της πληροφορίας, καθώς και μέσα από την παροχή υποστηρικτικού δικτύου και τη δημιουργία ανθεκτικών κοινοτήτων. Για τον λόγο αυτό, είναι εξαιρετικά σημαντικό η κουλτούρα και ο τρόπος λειτουργίας αυτών των κύκλων γειτονιάς να πληρούν ένα σύνολο από βασικές αρχές, που βρίσκονται σε συμφωνία με τις Ευρωπαϊκές αξίες, όπως η ανοχή, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αρχή της μη διάκρισης, η αλληλεγγύη και η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών. Η οικοδόμηση σοσιακρατικών κοινωνιών με σκοπό την επίτευξη των ΣΒΑ και την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών αξιών στις γειτονιές όλων των ευρωπαϊκών χωρών θα πρέπει να λειτουργεί υποστηρικτικά προς την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και να οδηγεί σε συμμόρφωση με τη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή, δημιουργώντας ανθεκτικές κοινωνικές δομές, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε στο αβέβαιο μέλλον που διαγράφεται μπροστά μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι διαφορετικοί εθνικοί και υπερτοπικοί κοινωνικοί χώροι στην Ευρώπη κατοικούνται από πληθυσμούς με διαφορετικά κοινωνικά και δομικά χαρακτηριστικά (ηλικία, εκπαίδευση, εισόδημα, μέγεθος νοικοκυριού, θρησκευτικές πεποιθήσεις κλπ), και βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, σε επίπεδο, για παράδειγμα, συμμετοχής των πολιτών, δημοκρατικών πρακτικών, ενδυνάμωσης των πολιτών κλπ.

Με το εγχείρημα SoNeC δημιουργήσαμε ένα ευέλικτο πλαίσιο που μπορεί να προσαρμοστεί στις διαφορετικές εθνικές πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες όλων των ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και σε διαφορετικά κοινωνικά και χωροταξικά δεδομένα, όπως μπορεί επίσης να προσαρμοστεί και τόσο σε αστικά όσο και αγροτικά πλαίσια.

Το εγχείρημα SoNeC δημιουργήθηκε για να οικοδομήσει ανθεκτικές κοινότητες αλλά και συγκεκριμένες ικανότητες, παρέχοντας στους ανθρώπους γνώσεις και νέους εναλλακτικούς τρόπους να καταπιαστούν με τις διαφορετικές πτυχές των ΣΒΑ και των Ευρωπαϊκών αξιών στο συγκεκριμένο περιβάλλον στο οποίο ζουν. Οι κοινότητες αυτές θα είναι έτσι σε θέση να χρησιμοποιούν τις διαδικασίες της Σοσιακρατίας προκειμένου να αποφασίζουν μαζί, προάγοντας την ενδυνάμωση και τη συμμετοχή των πολιτών.

Αυτή η προσέγγιση, που συνάμα αποτελεί και το θεωρητικό μας πλαίσιο, αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της υλοποίησης του εγχειρήματος SoNeC και της οικοδόμησης ανθεκτικών γειτονιών. Το επόμενο βήμα είναι η εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου υλοποίησης σε τρία πιλοτικά project, μέσω των οποίων το εγχείρημα θα μπορέσει να δοκιμαστεί, να αξιολογηθεί και να βελτιωθεί.

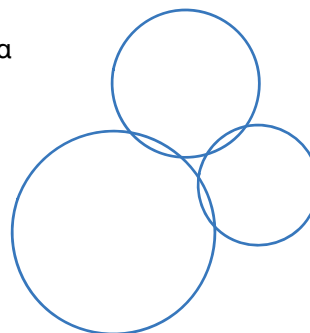
Έτσι, το δίκτυο SoNeC θα μπορεί να ξεκινήσει, και να βοηθήσει στη διαμόρφωση ενός πλάνου υλοποίησης που θα περιλαμβάνει τις βέλτιστες πρακτικές, μέσω των πρώτων πιλοτικών project. Καλούμε όλες και όλους να ξεκινήσουν το δικό τους πιλοτικό project και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους, μέσα στο δίκτυο SoNeC.

Αν οι δήμοι και οι πολίτες ανακαλύψουν τις δυνατότητες του εγχειρήματος SoNeC, τότε, σε ένα πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, θα μπορέσουμε να δούμε μια μείζονα αλλαγή προς την κατεύθυνση και μιας βιώσιμης ζωής και ανθεκτικών κοινοτήτων.

ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ;

Επικοινωνήστε μαζί μας συμπληρώνοντας τη φόρμα που θα βρείτε πατώντας τον ακόλουθο σύνδεσμο:

sonec.org/partners/questionnaire/

Επικοινωνία

Αυστρία:

Soziokratie Zentrum Österreich
www.soziokratiezentrum.at
info@soziokratiezentrum.at

VHS 15 - Rudolfsheim Fünfhaus
www.vhs.at/de/e/rudolfsheim
rudolfsheim@vhs.at

Ουγγαρία:

Miutcánk Kft
www.miutcank.hu
info@miutcank.hu

Γερμανία:

Büro für Nachhaltigkeit mit Geschäftsstelle Lokale Agenda Stadt Augsburg
www.nachhaltigkeit.augsburg.de/lokale-agenda-21/
agenda@augsburg.de

Ελλάδα:

Evolving Cycles
www.evolvingcycles.com/
info@evolvingcycles.com

Κάτω Χώρες:

Biotope City Stichting
biotope-city.net/
contact@biotope-city.net

Ιταλία:

Laboratorio Sicilia 2030
<https://www.labsicilia2030.org>
labsicilia2030@gmail.com

Ηνωμένο Βασίλειο:

AFS Catalyst Ltd
afairersociety.com
hello@afairersociety.com

Σημειώσεις:

- ¹ Arnstein, Sherry R. (1969): A ladder of citizen participation. In: Journal of the American Institute of planners 35 (4), S. 216–224.
- ² Rosa, Hartmut (2020): Unverfügbarkeit. 2. Auflage. Berlin: Suhrkamp.
- ³ Plummer, Janelle (2013): Municipalities and Community Participation. A Sourcebook for Capacity Building. Hoboken: Taylor and Francis (Municipal Capacity Building Series).
- ⁴ Romme et al. (2018): From Competition and Collusion to Consent-Based Collaboration: A Case Study of Local Democracy. In: International Journal of Public Administration 41 (3), S. 246–255. DOI: 10.1080/01900692.2016.1263206.
- ⁵ John, Edwin Maria (2021): Hello, Neighbourocracy! Governance where everybody has a say. With the collaboration of John a. Buck: Neighbourhood Community Network (NCN). <https://leanpub.com/helloneighbourocracy>
- ⁶ Strauch, Barbara (2022): Soziokratie. Organisationsstrukturen zur Stärkung von Beteiligung und Mitverantwortung des Einzelnen in Unternehmen, Politik und Gesellschaft. 2. komplett überarbeitete und erweiterte Auflage. München: Verlag Franz Vahlen.
- ⁷ Rau, Ted J.; Koch-Gonzales, Jerry (2018): Many Voices One Song. Shared power with Sociocracy. Amherst, MA: Sociocracy For All.
- ⁸ Endenburg, Gerard (1992): Soziokratie — Königsweg zwischen Diktatur und Demokratie? In: Jürgen Fuchs (Hg.): Das biokybernetische Modell. Unternehmen als Organismen. Wiesbaden: Gabler, S. 135–147.
- ⁹ Ostrom, Elinor (1990): Governing the Commons. The evolution of institutions for collective action. 1. publ. Cambridge u.a.: Cambridge Univ. Press; Understanding knowledge as a commons. From theory to practice (2007). With the collaboration of Charlotte Hess und Elinor Ostrom. Cambridge, Massachusetts: Mit Press.
- ¹⁰ Christian, Diana Leafe (2003): Creating a Life Together. Practical Tools to Grow Ecovillages and Intentional Communities. With the collaboration of Patch Adams. Gabriola Island: New Society Publishers.
- ¹¹ Ostrom, Elinor (2009): Beyond Markets and States: Polycentric Governance of Complex Economic Systems. Nobel Prize Lecture by Elinor Ostrom. Stockholm, 2009.
- ¹² Arendt, Hannah ([1958] 2013): The human condition. London: University of Chicago Press.
- ¹³ IPCC 2022 [Sixth Assessment Report Impacts, Adaptation and Vulnerability](#)
- ¹⁴ Rosa, Hartmut (2020): Unverfügbarkeit. 2. Auflage. Berlin: Suhrkamp; Purcell, Mark (2014): Possible worlds. in Henri Lefebvre and the right to the city. In: Journal of Urban Affairs 36 (1), S. 141–154.
- ¹⁵ Hartmann, Hauke / Thiery, Peter (2022): Bertelsmann Transformation Index 2022. Globale Ergebnisse. https://bti-project.org/fileadmin/api/content/de/downloads/BTI_2022_Globale_Ergebnisse_DE.pdf
- ¹⁶ Reckwitz, Andreas (2019): Das Ende der Illusionen: Politik, Ökonomie und Kultur in der Spätmoderne: Suhrkamp Verlag.
- ¹⁷ Keane, John (2020): The new despotisms. Cambridge: Harvard University Press; Levitsky, Steven; Ziblatt, Daniel (2018): How democracies die: Broadway Books.
- ¹⁸ Zandonella, Martina (2021): Demokratie Monitor 2021. Wien: SORA https://fachinfos.parlament.gv.at/wp-content/uploads/2022/03/SORA-Bericht-Demokratie-Monitor-2021_BF.pdf
- ¹⁹ Arendt, Hannah (1969): Vita activa oder Vom tätigen Leben. 12. Aufl., ungek. Taschenbuchausgabe. München, Zürich: Piper (Serie Piper, 217).
- ²⁰ Hopkins, Rob (2009): The transition handbook. From oil dependency to local resilience. Reprint. Totnes, Devon: Green Books.
- ²¹ Bollier, David; Helfrich, Silke (2019): Free, fair, and alive: The insurgent power of the commons: New Society Publishers.
- ²² <https://ecovillage.org/>
- ²³ Baker, Paula C.; Ostrom, Elinor (1977): Community Organisation and neighbourhood government. a preliminary bibliography ; workshop in political theory and policy analysis. Bloomington, Ind.: Indiana Univ.

- ²⁴ Glaser, B., & Strauss, A. (1967). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Mill Valley, CA: Sociology Press.
- ²⁵ Praetorius, Ina (2015): The Care-centred Economy: Rediscovering what Has Been Taken for Granted; an Essay: Heinrich-Böll-Stiftung; <http://www.bollier.org/blog/care-centered-economy-new-theory-value> and <https://wirtschaft-ist-care.org/>
- ²⁶ Konsolidierte Fassung des Vertrags über die Europäische Union, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M/TXT> , Europäische Werte (Deutsch): <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/iii/1999/85/A2/NOR40157425>
- ²⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_de
- ²⁸ The Sustainable Development Report (2022): <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>
- ²⁹ Meadows, Donella H. (2011): Thinking in systems. A primer. [Nachdr.]. White River Junction, Vt: Chelsea Green Pub. <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0905/2008035211-b.html>.
- ³⁰ Arendt, Hannah (Hg.) (2003): Was ist Politik? Fragmente aus dem Nachlass. Ungekürzte Taschenbuchausg. München, Zürich: Piper (Serie Piper, 3770).
- ³¹ Moser, Robert; Sieghartsleitner, Karl; Lichtenwörther, Hans (2008): Miteinander Bürger gewinnen. Leitfaden für Bürgeraktivitäten und Projekte. Wien: Manz; Ornetzeder, Michael, and Barbara Buchegger. "Soziale Innovationen für eine nachhaltige Entwicklung." Studie im Auftrag des Wissenschaftsministeriums, Wien (1998). City Council in Utrechtse-Heuvelrug: <https://www.heuvelrug.nl/gemeenteraad>
- ³² "LEADER" is the acronym of an EU-Programm and comes from the French term: LIASON ENTRE ACTIONS DE DÉVELOPPEMENT DE L'ECONOMIE RURALE. It means in English: Link between rural economy development actions.
- ³³ Local Agenda 21 is a program of action that aims to develop a community or region in the direction of sustainability. The model for this municipal program of action is a global program adopted by the UN in 1992: Agenda 21.